

Upravništvo: Ljubljana, Knafljeva
ulica 6. — Telefon št. 3122, 3123,
3124, 3125, 3126.

Inseratni oddelk: Ljubljana, Selen-
burgova ul. 3. — Tel. 3492, 2492.
Podružnica Maribor: Gosposka ulica
št. 11. — Telefon št. 2455.
Podružnica Celje: Kocenova ulica št.
2. — Telefon št. 190.

Računi pri poš. ček. zavodih: Ljub-
ljana št. 11.842, Praga čisto 78.289,
Wien št. 105.241.

Naročnina ena mesec Din 25.—
Za inozemstvo Din 40.—

Uredništvo:

Ljubljana, Knafljeva ulica 5. Telefon
3122, 3123, 3124, 3125, 3126. Maribor
Gosposka ulica 11. Telefon št. 2440.
Celje, Strossmayerjeva ulica št. 1.
Telefon št. 65.

Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po
tarifu.

JUTRO

Pred posetom v Sofiji

Jugoslovenska kraljeva dvojica bo vrnila obisk bolgarskemu kralju in kraljici, ki sta meseca decembra lanskega leta posetila naš dvor v Beogradu. Jasnje je, da svedčani poseti vladarjev v današnjem času niso samo gesta vljudnosti in da ne služijo samo poglabitvi osebnih odnosov med suvereni, marveč imajo v prvi vrsti pomen važnih političnih aktov, ki čisto odpirajo novo fazo v odnosih dotednjih držav ali pa dajejo že izvršenim dejstvom potreben slavnostni poudarek. Zato smemo napovedano potovanje naših suverenov na poset v Sofijo označiti kot zaključek prve faze zblizovanja z bratskim sosednim narodom. Vidimo pa v njem s polno pravico tudi mnogo obetajoč uvod za naslednjo fazo razvoja medsebojnih odnosov, ki naj nam pri-
nese iskreno in popolno zblizanje ter za-
vezniško sodelovanje obeh slovanskih narodov na Balkanu.

Dosedanja zgodovina našega in bolgarskega naroda je polna trpljenja in medsebojnih sporov, ki so nam vsem ostavili grenko spoznanje, da smo se borili vedno in povsod za tuje račune in zaradi tega zanemarjali delo na kulturnem in gospodarskem polju. Odnosi med našim in bolgarskim narodom v nedavni preteklosti se dajo označiti z dvema besedama: Slivnica in Bregalnica. Obe imeni sta združeni z preglednim bratske krvi in v obeh primerih je bil napadalec našuvar iz Avstrije, da je v svoji slepoti planil nad brata in mu skušal prizadeti smrtni udarec, kakor je to v veliki dunajski spletkar. Usoden pomen pa je imela okoliščina, da je vselej podlegel oni, ki je imel za seboj pomoč Dunaja.

Iz te žalostne teme nam sveti kakor zvezda vodnica ona kratka doba, ko je slovansko orodje stilo v prah politično-letno osmansko gospodstvo na Balkanu. V popolni tajnosti so pametni možje v Beogradu in Sofiji zasnovali ofenzivno zvezo, ki je dala najslajnejše plodove, dokler se niso zopet vmešali nenapravni posredovalci in med zmagovalni slovanski državi zasejali razdor, ki je širne slovanske predele spravil pod tuji jarem ali pa jih vrnil poraženemu skupnemu sovražniku. Prva balkanska zveza, v kateri je slovanski življenjski prevladoval na vsej črti, je bila na žalost le kratak intermezzo v dobi, ki jo označujeta omejena dva mejnika: Slivnica in Bregalnica. Kakor Komet je zasijala in izginila, vendar je pokazala obema narodoma pot, po kateri morata hoditi, ako si hočejo ohraniti svobodo in samostojnost.

Kljub temu pa položaj še ni bil dovolj zrel za bratski sporazum. Priti je morala svetovna vojna, da je v nje viharju izginil z lica zemlje zli avstrijski duh, ki je bil usodnega pomena za odnose obeh bratskih narodov. Še tretjič se je pokazalo nad vse razločno, da je bil delezhen poraza in uničenja, kdor je zvezal svojo usodo s trhljo Avstrije, zapisano neizogibnemu poginu. Na Bolgarskem je začelo prodirati spoznanje in ž njim težnja po balkanski slogi. Sicer je po zakonu o vztrajnosti bilo še mnogo ovir; čeprav ni bilo več habsburške Avstrije, so bili še vedno na delu močni tuji vplivi. Toda oba naroda sta bila predrago plačala izkustvo, da pomeni za nju tuje posredništvo večno nevarnost novih spopadov, od katerih ima korist samo tujec, čigar edini interes je, da se manjše države koljejo med seboj in tako ostanejo voljno orodje v drugih rokah.

Spoznanje je prodiralo čedalje globlje v zavest obeh narodov, rastlo je in se širilo ter si dajalo duška v prvih medsebojnih plahih poskusih zblizanja. Dovolj je bilo poskusov z obeh strani in dasi niso uspeli na vsej črti takoj, so vendar doprinesli znatno k temu, da se je led med obema državama začel tajati in da so se odpirala srca v hrepelju po bratskem sožitju in iskrenem prijateljstvu. Lani je naš državniški vladar podvel odločilen korak v pravcu sporazuma. Njegov poset v Evkvinogradu je vrnil bolgarski suveren s slavnostnim posetom v naši prestolnici, s čimer so se na široko odprla vrata za zblizanje obeh narodov. Potovanje naše kraljevske dvojice pa bo nov velik korak na poti k sodelovanju v kulturni, gospodarski in socialni smeri, ki naj prinese iskreno enotnost tudi v mednarodni politiki obeh držav.

Pri tem velikem delu gre pretežno del zaslug našemu vladarju, ki se je izkazal kot izrednega poznavalca potreb in primernega trenutka za aktivni nastop. Velicina njegovega dela leži v tem, da je sprožil akcijo, ko so bili vsi balkanski narodi psihološko pripravljeni na nekaj novega in pričakovali balkanski sporazum kot edino sredstvo za rešitev iz položaja, ki ni imel izhoda, ako bi balkanski narodi sami ne segli po učinkovitem orodju samopomoči in medsebojnega iskrenega sporazuma. Mirovno delo našega vladarja je našlo živahen odmev v srcih našega in bolgarskega ljudstva, ki je po pretežnem delu kmetsko in kot tako globoko miroljubno ter nasprotno vsakim krivim sporom. Oba naroda si želita miru za dolgo dobo, da si zacelita težke rane, posledice zadnjih treh krvavih vojn. Glavni pogoj za to je, da se tega cilja pa je ločitev od tujih vplivov in samostojno odločanje o zade-

Sofija radostno pričakuje prihoda kraljevskih gostov

V Sofiji so izvršene poslednje priprave za sprejem Nj. Vel. kralja Aleksandra in kraljice Marije — Vsa bolgarska javnost tekmuje, da čim sijajnejše manifestira za bolgarsko-jugoslovensko zblizanje in prijateljstvo

Sofija, 26. septembra. p. Današnji dan je potekel v Sofiji v znamenju poslednjih priprav za čim veličastnejši sprejem kraljevskih gostov iz Jugoslavije. Sprejemni program je že docela gotov. Pri sprejemu bodo sodelovali šolska in akademska mladina, gospodarske, kulturne, stanovske, nacionalne in humanitarne organizacije s svojimi zastavami, vojaške formacije vseh vrst orožja in sploh vse sofijsko meščanstvo.

Nocoj ob 23.40 so prispeli v Sofijo jugoslovenski in tuji novinarji, ki jim je bil prirejen slovesen sprejem že v Dragomani, kamor jim je prišla naproti večja skupina bolgarskih novinarjev pod vodstvom predsednika bolgarskega tiskovnega urada Genadijeva in predsednika bolgarskega novinarskega združenja Georgijeva. Tudi na sofijski železniški postaji so jim priredili bolgarski novinarji ter bolgarsko-jugoslovensko združenje pristen sprejem.

Sofija v zastavah in zelenju

Ze snoči so bile v Sofiji vse zgradbe okrašene z zastavami in cvetjem. Po ulicah so vsi drogovji električne napeljave, telefona, brzojava oviti v zelenje in nosijo lepo izdelane grbe jugoslovenskega in bolgarskega kraljevstva doma. Snoči so imeli vojaški oddelki sofijskih garnizij tudi generalno vajo za nastop ob priliki sprejema Nj. Vel. kralja Aleksandra in kraljice Marije. Cela vrsta organizacij je izdala svojim članom slične pozive kakor sofijska občina. Med njimi so združene rezervni oficirje, ki bodo prisostvovali sprejemu z godbo in zastavami ter organizacije športnega, stanovskega, gospodarskega, prostovoljnega in humanega značaja. V poslopiju Narodnega saborja so uredili popolno brzojavno, telefonsko in pošto centralo, ki bo poslovala dan in noč ter oddajala poročila o sofijskih svečanostih. Tudi ves sofijski tisk se je podrobno pripravil za poročevalsko službo o bližnjih svečanih dogodkih. Direkcija državnih železnic je stalno v zvezi z jugoslovensko železniško direkcijo, da uredi vse potrebne glede dvornega vlaka. Sofijska radijska postaja bo prav tako v zvezi z radijskimi postajami v Jugoslaviji. Poveljništvu vojnega letalstva je določilo pet letal, ki bodo poletela jugoslovenskemu kraljevskemu paru do Niša naproti, za kar je že bilo izposlovano potrebno dovoljenje jugoslovenske vlade.

Spored obiska

Za obisk jugoslovenske kraljevske dvojice v Sofiji so določene že vse podrobnosti. Visoka gosta bo v Dragomani na meji sprejel v imenu kralja Borisa general Gerdzikov, ki bo jugoslovenskemu kralju na razpolago ves čas njegovega bivanja v Bolgariji. V Dragomani bodo kraljevska gosta sprejeli tudi direktor bolgarskih železnic inž. Kolčev, pod čigar vodstvom bo vozil dvorni vlak proti Sofiji, in drugi bolgarski dostojanstveniki. V Dragomani je bil postavljen velik slavolik. Na postaji bo postavljena vojaška četa, ki bo izkazala jugoslovenskemu kraljevskemu paru vse vojaške časti. Po kratkem postanku, ko bodo jugoslovenski kraljevski dvojici predstavljeni vsi dostojanstveniki, ki ju bodo pričakovali na meji, bo dvorni vlak krenil dalje proti Sofiji.

Na sofijski železniški postaji bo svečan sprejem. Častna vojaška četa, sestavljena iz gojencev bolgarske vojne akademije in vojaške godbe, bo izkazala jugoslovenskemu kralju vojaške časti, njen poveljnik pa mu bo podal raport. Predsednik sofijske občine g. Ivanov bo podal kralju Aleksandru po starem slovanskem običaju kruha in soli na posebnem servisu, ki je bil nalašč za to izdelan iz dragocenih kovin in okrašen z grboma Nj. Vel. bolgarskega in jugoslovenskega kralja.

V lepo okrašenem salonu dvorne čakalnice bodo jugoslovenskemu kraljevskemu paru predstavljeni vsi dostojanstveniki, ki se bodo udeležili sprejema. Sprejema se bodo udeležili poleg bolgarske kraljevske dvojice in njenega spremstva, ministrski predsednik Simon Georgijev in vsi člani bolgarske vlade, zastopniki vrhovnih oblasti, občin in raznih kulturnih, prostovoljnih in humanih združenj in ustanov. Pred postajo bo formirana veličastna povorka. V sprevodu avtomobilov se bosta vozila v prvem kralj Boris in kralj Aleksander, v drugem kraljica Marija in kraljica Ivana, v nadaljnjih pa njihovo spremstvo in ostali dostojanstveniki. Sprevod bo spremljal oddelk bolgarske gardne konjenice. Po ulicah, po katerih bo krenil sprevod proti dvoru, bodo postavljene vse čete sofijske garnizije. Pred dvorom bo nato defile celokupne sofijske vojske. Na dvoru bo takoj po prihodu intimo kosilo, zvečer pa se bosta jugoslovenski kralj in kraljica v družbi bolgarske kraljevske dvojice od-

vah obeh narodov. Za kraljema Aleksandrom in Borisom strnjeno stojita oba naroda in blagoslovljata plemenite napore svojih suverenov za ohranjanje miru in za bratsko slogo na slovanskem jugu.

peljala v dvorec Vranjo, kjer bo intima večerja za oba kraljevska para.

Naslednjega dne bosta jugoslovenski kralj in kraljica položila venec na grob kraljice matere Eleonore v vasi Bojani ob vznožju planine Vitoš. Istega dne bo jugoslovenski kralj sprejel v svečani avdijenci bolgarskega zunanega ministra Batolova, bolgarski kralj Boris pa jugoslovenskega zunanega ministra Bogoljuba Jevtića. Zvečer bo na sofijskem dvoru svečan banket, na katerem bosta izpregovorila kralj Boris in kralj Aleksander. Banketu bo sledil svečan sprejem nad 600 povabljenec. Istega dne bo tudi priredil bolgarski zunanji minister obed na čast jugoslovenskemu zunanemu ministru, ki se ga bo prav tako udeležilo večje število odličnih povabljenec.

Tretjega dne bo priredil jugoslovenski zunanji minister obed v jugoslovenskem poslanstvu na čast bolgarski vladi, ki se ga bosta poleg članov bolgarske vlade in drugih povabljenec udeležila tudi bolgarski poslanik v Beogradu in jugoslovenski poslanik v Sofiji.

Seja bolgarske vlade

Dopoldne je imela bolgarska vlada sejo, na kateri so razpravljali v glavnem o definitivnem programu bivanja Nj. Vel. kralja Aleksandra in kraljice Marije v Sofiji. Zunanji minister Batolov se je nato odpravil po mestu in si ogledal vse priprave za sprejem jugoslovenske kraljevske dvojice ter dal tudi osebno mnogo novih navodil. Vse hiše bodo okrašene z jugoslovenskimi in bolgarskimi zastavami. Na visokih stebrih pred dvorom so namestili veliki umetniško izdelani črki A in M, začetnici imen Nj. Vel. kralja Aleksandra in kraljice Marije. Za bivanja jugoslovenske kraljevske dvojice v Sofiji bodo zaprte vse trgovine in vsi uradi.

Proglas sofijskega župana

Sofijski župan inž. Ivanov je izdal naslednji proglas na prebivalstvo Sofije: Prebivalci prestolnice! Z veliko in iskreno radostjo vam sporočam, da prideta v bolgarsko prestolnico Nj. Vel. jugoslovenski

kralj Aleksander in jugoslovenska kraljica Marija. Visoka gosta prihajata, da vrne laški obisk Nj. Vel. kralja Borisa in kraljice Ivane v Beogradu in tako na sijajen način pokažeta željo in voljo obeh sosednih bratskih narodov, da živita v miru in pri-
stnem prijateljstvu. Zato je obisk jugoslovenskega vladarskega para velikega in zgodovinskega pomena. Ta obisk bo praznik za Bolgarijo in Jugoslavijo ter sijajen dokaz novega duha vzajemnega spoštovanja, prijateljstva in bratske pripravnosti, ki je zavlada med obema državama. Prepričan sem, da bo ta d'ih končno zmagal in prinesel zmagi miru nemirni Evropi.

Meščani! Bolgarija goji pristrana in bratska čustva do Jugoslavije in njenega naroda. Ta čustva smo imeli priložnost manifestirati v teku preteklih mesecev. Sedaj se nam vnovič daje prilika, da pozdravimo v svoji sredi velikega kralja junaka Aleksandra I. in njegovo vzvišeno soprogo kraljico Marijo. Prepričan sem, da boste prestolniški meščani, zvesti svoji tradiciji, dali izraz svoje radosti in navdušenja nad visokim obiskom in da se boste tako v imenu bolgarskega naroda oddolžili za blesteči in pri-
stni sprejem, ki sta ga lanske leto doživela bolgarski kralj in kraljica v Beogradu. Občinska uprava in mi vsi bomo pozdravili jugoslovenskega kralja in kraljico v naši eredi z iskreno dobrodošlico v prestolnici Bolgarije. Zato vzključimo iskreno in pristrano: Živela bolgarski kralj Boris III in bolgarski narod! Živela jugoslovenski kralj Aleksander I. in jugoslovenski narod! Živela njima vzvišena kraljevska doma!

Pozdravi tiska

Sofijski listi in vsa bolgarska javnost vidijo v obisku jugoslovenskega kralja in kraljice v Sofiji največji dogodek po vojni na samo za Bolgarijo in Jugoslavijo, temveč za ves Balkan. Listi so polni vesti o pripravah v Sofiji za sprejem visokih gostov.

Razen objav v zvezi s tem obiskom priobčujejo tudi proglas predsednika sofijske občine Ivanova bolgarskemu prebivalstvu in objavljajo slike Nj. Vel. kralja Aleksandra, kraljice Marije, članov kraljevskega doma, predsednika jugoslovenske vlade Uzmovića

in zunanega ministra Jevtića. Posebna tople pozdravne članke sta napisala »Mirc in »La Bulgariet«, v katerih poudarjata pri-
stnost, ki družijo obe bratski državi, in naglašata, da postaja prijateljstvo med Jugoslavijo in Bolgarijo čim dalje čvrstejša. To prijateljstvo se je pokazalo posebno nazorno pri lanskem obisku bolgarskega kraljevkega para v Beogradu, prav tako pa ga bo osvedočil tudi sedanj obisk Nj. Vel. kralja Aleksandra in kraljice v Sofiji.

Izjava zun. ministra Batolova

Sofija, 26. septembra. AA. Zamanji minister Kosta Batolov je o obisku Nj. Vel. kralja in kraljice Jugoslavije izjavil:

Obisk, ki ga bosta napravila Nj. Vel. kralj Aleksander in kraljica Marija Nj. Vel. kralju Borisu in kraljici Ivani, predstavlja z iskrenim veseljem vse Bolgare. Srečni smo, ker moremo v bolgarski prestolnici sprejeti najvišjega predstavnika bratske Jugoslavije in ker bomo mogli njemu in njegovemu narodu izraziti svoje iskrene simpatije. Izpremembo, ki je pred enim letom nastala v odnosih med Bolgarsko in Jugoslavijo, je sprejel ves bolgarski narod z občutki iskrenega veselja. Zblizanje med Bolgarsko in Jugoslavijo, kar lahko še posebej poudarim, je stvarnost, ki se opira na zavest obeh narodov, da je to, kar jih družijo, močnejše od vsega, kar jih loči. Prepričan sem, da se bodo ti odnosi med Jugoslavijo in Bolgarsko tudi vnaprej srečno razvijali in da bo spoznanje med obema državama dragocen prispevek k okrepitvi miru na Balkanu in obenem v Evropi. Veselim se tudi, ker se bomo pri tej priliki lahko vnovič razgovorili s svojimi jugoslovenskimi tovarišim Jevtićem, ki spremlja Nj. Vel. kralja in kraljico Jugoslavije v Sofijo. V teh dneh splošnega veselja bomo še enkrat naglasili, kako si želimo miru. Koristi od tega bosta imela Balkan in vsa Evropa. Zamisel bolgarsko-jugoslovenskega zblizanja je predvsem zamisel miru in mirnega kulturnega dela.

Gömbösov položaj omajan

Možnost ostavke zaradi neuspehov v zunanji politiki Potovanje Kanye v Italijo na razgovor z Mussolinijem

Budimpešta, 26. sept. AA. V političnih krogih se mnogo govori o možnosti ostavke Gömbösove vlade. Najvažnejši razlog za ostavko bi bil neuspeh v zunanji politiki, ki je Madžarsko malone popolnoma izolirala.

Uradno poročajo, da pojdje zunanji minister Kanya v Italijo na večtedenski dopust. Politični krogi so mnenja, da je glavni namen njegovega potovanja v Italijo sestanek s predsednikom italijanske vlade Mussolinijem, ki je dogovorjen za te dni.

Kanya ostane v Italiji po tem sestanku še nekaj časa in bo skušal dobiti podrobna

poročila o italijansko-francoskih pogajanjih in o načrtih, ki jih ima Italija v srednji Evropi. Ta vprašanja so namreč za Madžarsko uprav usodnega pomena. Potovanja Kanya naj tudi razčisti madžarsko-italijanske odnose. Od tega bo tudi odvisno nadaljnje zadržanje madžarske vlade v zunanji politiki.

Ni izključeno, da bo predsednik madžarske vlade Gömbös odložil svoje potovanje v Varšavo, če bo Kanya us

Naš kralj prvič v Sofiji

Nj. Vel. kralj je prvič posetil bolgarsko prestolnico že 1. 1910 kot prestolonaslednik kraljevine Srbije

Da smo »bratje po krvi in da so naša pota enaka«, kakor se je sedaj izjavil predsednik bolgarske vlade, je dokumentiral sedanji naš kralj Aleksander že pred 24 leti, ko je kot prestolonaslednik kraljevine Srbije prvič obiskal Sofijo. Ta pot je bil 12. januarja leta 1910. Bil je sicer osebnega značaja, ker je prestolonaslednik Srbije vrnil obisk, ki ga je prej napravil bolgarski kralj srbskemu kralju Petru, pri tem pa vendarle važen dogodek zdrave in realne jugoslovenske politike, ki jo je vedno vodila s slavo ovenčana Karadjordjevičeva dinastija. Prvi obisk Sofije ni bil samo značilen dogodek v življenju jugoslovenskega vladarja, temveč tudi ravno tako in še bolj značilen dogodek v zgodovini jugoslovenske ideje.

Že 10. januarja 1910 so pisali vsi srbski in bolgarski listi o potovanju prestolonaslednika Aleksandra v Sofijo, naglašajoč pri tem, da je to lepa manifestacija jugoslovenske solidarnosti. Beograjska »Politika« je takrat o tem potovanju pisala med drugim:

»Po poslabšanju odnosov med Srbijo in Bolgarijo, ki je nastopilo ne zaradi preglasitve bolgarske neodvisnosti, marveč zaradi gotove zveze med tem dejstvom in med proglasitvijo aneksije Bosne in Hercegovine, je nastopila doba, ko se je začela v vsej Bolgariji občutiti potreba po sporazumu in vzajemnosti med Bolgarijo in Srbijo. Pod vplivom tega spoznanja in pod vtiskom želje, ki se je pojavila po srbsko-avstrijskem sporu pri onih silah, čijih simpatije so bile v tem sporu na naši strani, je prišel bolgarski kralj v Beograd ter napravil s tem korak, ki je

bil pri nas pozdravljen z največjo simpatijo. Razumljivo je, da so bili ti začetki srbsko-bolgarskega zblizanja tolmačeni na poseben način od vseh onih, ki so takemu zblizanju nasprotovali. Najprej so poskušali pri nas in skušali vzbuditi dvome o iskrenosti namenov proti otomanski imperiji. Mi smo takoj dokazali, da v tem zblizanju ni ničesar proti Turčiji in da ima ona naš nasprotnik od boljših odnosov med Srbijo in Bolgarijo samo koristi. Današnje potovanje prestolonaslednika Aleksandra v Sofijo predstavlja za nas vse na Balkanu nov korak proti cilju, ki mora biti zaželen vsem že zaradi tega, ker odpravlja zapreke naši bodočnosti, postavljene od naših nasprotnikov.«

Srbski prestolonaslednik Aleksander je bil 12. januarja 1910 v Sofiji nad vse slovesno sprejet. Vsa Sofija je bila v zastavi, zelenju in cvetju. Bolgarski kralj je sprejel srbskega prestolonaslednika na železniški postaji, meščanstvo pa ga je pozdravljalo z največjim navdušenjem. Sofijska občina je po posebnih glasnikih objavila obisk srbskega prestolonaslednika ter pozvala meščane, naj okrasijo z zastavami in cvetjem svoje domove. Ti pozivi so imeli največji odziv. Poleg bolgarskih so plapolale tudi srbske trobojnice, praznovali pa so vsi uradi in šole. Sofijski listi so objavljali obširne članke s sliko in življenjepisom prestolonaslednika Aleksandra in njegove rodline.

Podaljšajte si svoje življenje in zavarujte se pred prezgodnjim postaranjem!

Rogaška Slatina,

zdravilišče želodca, jeter, ledvic, srca, črev, žolčnega kamna itd.

Vam ustvari solidno podlago za novo pomlajeno življenje.

Od 1. septembra do 31. oktobra velja popolna 20dnevna oskrba za državne uradnike od Din 1000 dalje; za ostale goste pa od Din 1200 dalje. Prospekti in cenik: Zdravilišče in »Putnik« 6706

JNAD Jadran abiturientom in abiturientinjam

Prišel se je vpis na univerzi, tej naši najvišji kulturni ustanovi, s katero se je tudi nam Slovencom po več desetletij trajajočih borbah priznala enakopravnost s ostalimi kulturnimi narodi. V teh dneh, ko se vpišujete na posamezne fakultete, za katere ste se odločili in za katere čutite prirodno nagnjenje, morate kot bodoči akademiki premisliti tudi to, da morate narodu, iz katerega ste izšli, dati ono, kar upravičeno pričakuje od vas.

Poleg strokovnega študija, ki Vam bo vzel mnogo Vaših ur, se morate seznaniti s problemi sodobnega življenja, ki je vprav v teh letih gospodarskih depresij v razkroju in ko se poraja za enkrat še megle, vendar že zaznavna kontura bodočih družbe in bodočih gospodarskih sistemov. To najlažje dosežete v akademskih organizacijah. Čas, ki ga boste porabili v akademskih društvih, pač ni brezplošno porabljen, ker nudi vpogled v javno življenje z one strani, iz katere onim, ki so neorganizirani, ne pridejo v stike s poznavalci razmer, ni možen.

Naloga, ki jih vrši mladina v različnih pokretnih in gibljivih, kjer prihaja do izraza enotna ideja, lastna vsej dolerji generaciji kot vera in duhovna usmerjenost, so dale vedno in bodo dajale smernice bodočemu življenju naroda.

Jugoslovansko napredno akademsko društvo »Jadrane« je hodilo vedno ravnati kljub vsem mogočim političnim položajem in te poti se hočemo držati tudi v bodoče. Odklanjamo vsako uniformiranje ter dogmatično usuznjevanje duha. Pod naprednostjo razumemo stremenje in delovanje za svobodo in duhovni razvoj, uvaževanje vseh socialnih in gospodarskih zahtev, ki morejo koristiti napredku naroda. — Nacionalno idejo pojmuje kot kulturni program posameznih narodov, ki vpliva posredno na razvoj in dobrobit celotnega človeštva. Jugoslovenstvo pojmuje kot sintetično, dopolnjujoč evolutivski zakon, kateremu je narod kot prirodno dinamična družabna tvorba nujno podvržen. S tem ne bomo žrtvovali nobene posameznik Jugoslovenom lastne vrednote, ki doprinesejo k pravi naši skupni ceni, pač pa se bomo združevali sicer samostojne sile v močno rezultato.

»Jadrane« združuje v svojih vrstah mladino iz vseh delov prostrane domovine in dela na ustvaritvi organizacije, ki bi držala pri resnem delu mladino vseh treh naših univerz. Pri nas ni gostov, vsi smo »enakopravni bratje, ki se skupno vzgajamo v duhu vzajemnega spoznavanja, razumevanja in zblizavanja. Le tako morejo vzrasti pravi Jugoslovani.

Naše društvo goji med članstvom socialen čut kot prvi pogoj socialne pravičnosti, ki naj odstrani vse absurde in krivice individualističnega gospodarskega liberalizma. Smo na prelomnici, ki ne potrebuje slabotnih hujšavek, nego močne strokovno usposobljene ljudi, da bodo na bodočih odločitvah položajih zmogni tvorno sodelovati pri socialno gospodarskih reformah. Na nas mlade čakajo ti problemi; kos jim bomo po svoji poštenosti in sposobnosti. Zato naj vsak posameznik gleda, da bodo v njegovem bistru samem ležale vse potrebne sankcije.

Kdor spada po svojem čuvstvenstvu in prepričanju v naše vrste in se hoče vzgajati v pozitivnem praktičnem delavcu na vseh za akademiku dostopnih poljih in za poznejšo javno življenje, ga vabimo, da se nam pridruži.

Uradne ure so vsak dan od 9. do 12. ure v društvenih prostorih (Tomanova ulica št. 3. Arena Narodnega doma). Tam dobi vsakdo točne podatke o društvu, študiju in socialni oskrbi. J. N. A. D. Jadran.

Sestanek sveta mednarodnega urada za delo

Zenava, 26. septembra. AA. Dopoldne je bilo odprto zasedanje upravnega sveta mednarodnega urada za delo. Predsednik Bransnaes (Danece) je v svojem govoru posebno poudarjal zadovoljstvo, ker so Združene države in Rusija pristopile k tej ustanovi, in na to pozdravil nove vladne, delodajalske in delavske člane upravnega sveta. V imenu svojih vlad so se mu zahvalili zastopniki Argentine, Mehike in Kijajske. Nato so Piquenard v imenu vladne skupine, Olivetti v imenu delodajalske skupine, Mertens v imenu delavske skupine in Butler v imenu mednarodnega urada za delo izrekli Bransnaesu zahvalo za njegovo požrtvovalno predsedovanje v preteklem poslovnem letu. Upravni svet je nato imenoval italijanskega delegata Michelisa za predsednika novega zasedanja. Novi predsednik je izrazil upanje, da bo pomnožitev števila članov dalo mednarodnemu uradu za delo priliko, da svoje delo bolj razširi.

Proslava perzijskega pesnika

Teheran, 26. septembra. AA. Sredi oktobra bodo v vsej Perziji svečano proslavili tisoletnico smrti znamenitega perzijskega pesnika Firdusija, ki je spesnil eno izmed največjih pesnitev, kar jih svet pozna. Imenuje se »Šahnameh Šahname« (Knjiga kraljev) in šteje 60.000 dvojnih verzov. Svečanosti bodo imele mednarodni značaj, razen tega bodo pa v Perziji tudi političnega pomena, ker naj proslava zbudi novo narodno zavest pri perzijskem narodu.

Napredovanje

Beograd, 26. septembra. p. Kontrolor mer pri erekem načelstvu v Celju g. Ignacij Novak je napredoval v višjo položajno skupino. V višjo skupino sta napredovala tehniški svetnik banke uprave Josip Štolfa in višji tehniški pristav Josip Černivec.

Upokojitev

Beograd, 26. septembra p. Vpokojeni sta učiteljica Marija Palme na I. šolski meščanski šoli v Ljubljani ter Ana Pečovnik na II. šolski meščanski šoli v Mariboru.

Švica zahteva vojno odškodnino

Na torkovi seji Društva narodov je predložil švicarski delegat Motta zahtevo po odškodnini 50 milijonov zlatih frankov od Francije, Anglije, Italije in Nemčije

Zenava, 26. sept. d. Na včerajšnji seji sveta Društva narodov pod predsedstvom dr. Beneša je bilo najprej odobreno brez debate poročilo avstrijskega delegata o delu finančnega odbora v kolikor se tiče Avstrije, Madžarske in Bolgarije.

Nato je predsednik dr. Beneš napovedal, da se mora svet Društva narodov prvič baviti s švicarskim predlogom glede vprašanja vojnih odškodnin.

Švicarski delegat Motta je v svojem govoru izjavil, da gre za škodo, ki so jo utrpeli švicarski državljani neposredno v zvezi s vojaškimi operacijami, kakor tudi za škodo zaradi zaplomb švicarskega imetja v vojskujočih se državah. Gre za odškodninske zahteve proti Angliji, Franciji, Italiji in Nemčiji v znesku 50 milijonov zlatih frankov, kolikor znaša vojna škoda švicarskih državljanov. Ker so posredovanja pri vladah omenjenih držav ostala brez uspeha, je Motta zahteval naj se imenuje poročevalec za te zadeve, obenem pa zaprosi mednarodno sodišče v Haagu za mnenje.

Angleški delegat Eden je poudarjal, da manjka potrebna pravna podlaga za obravnavanje tega spora pred svetom Društva narodov. Zato je angleška vlada mnenja, da se mora švicarska zahteva odkloniti.

Posebno ostro je odgovoril francoski zunanji minister Barthou, ki je prav tako odredil švicarsko pravico, da bi smela svojo zahtevo spravljati pred svet Društva narodov. Švica zahteva od Francije odškodnino 100 milijonov frankov, pozablja pa, da je Francija doživela zaradi svetovne vojne milijardne izgube, ki jih Nemčija, odgovorna za vojno, ni povrnila, ker se je Francija odrekla na velikodušen način

delu reparacij. Med Francijo in Švico ne more obstajati v tem pogledu noben spor. Po vsem nemogoče se je sklicevati na čl. 11 pakta Društva narodov, ki govori o vojni nevarnosti, kakor tudi na čl. 13. Če ni nobenega spora, tudi ni mogoče, da bi se svet Društva narodov bavil s njegovimi rešitvijo, in če ni nobene pogodbe, ki bi bila uporabljiva, se tudi haško sodišče ne more baviti s stvarjo. Tudi švicarska sodišča so sama priznala, da ni za Švico nobene pravne podlage. Nadalje je poudarjal Barthou, da obstoja med Švico in Francijo razsodiščna pogodba, ki se ne more smatrati, kakor da ne bi obstajala. Ze zaradi tega postopanje Motta ni upravičeno. Če bo imenovan poročevalec, mu bo francoska vlada predložila vse gradivo, zahtevo švice po odškodnini za izgube, ki jih je doživela v razvrednotenem inozemskih vrednostnih papirjev med vojno, pa je treba najodločneje zavrniti, ker bi drugače pomnila precedenčni primer za vse nevtralne države, ki bi potem prav tako lahko postavile silne zahteve.

Italijanski zastopnik Aloisi je predložil izjavo, v kateri je tudi za Italijo odklonil dolžnost povračila škode, ki so jo utrpeli švicarski državljani med vojno.

V nasprotju s predgovorniki se je španjski delegat Madariaga izrekel za odstopenje spora haškemu razsodišču. Obenem je opozoril člane sveta, naj dobro premislijo, preden bodo označili čl. 11. pakta Društva narodov za neuporabljiv v tem primeru.

Predsednik sveta Društva narodov dr. Beneš je nato predlagal za poročevalca argentinskega delegata Cantila, kar je bilo soglasno sprejeto.

Neodvisnost Avstrije in Društvo narodov

Ce ne bo dosežen sporazum med Italijo in Malo antanto, bodo velesile obnovile februarsko izjavo o neodvisnosti Avstrije

Zenava, 26. septembra. d. More se pričakovati, da bo še pred zaključkom sedanje zasedanja Društva narodov, ki se pričakuje za jutri zvečer ali pa najkasneje v petek, sporočen skupščini Društva narodov uspeh pogajanj velesil glede zaščite avstrijske neodvisnosti. Smatrajo, da se bo za zaščito Avstrije našla primerna oblika proti vsakemu vmešavanju v nje notranje zadeve, ki bo sicer upoštevala znano izjavo velesil od 17. februarja, ki pa se ne bo omejevala na vsebino, kakršno jo imela takrat.

V krogu francoske delegacije izjavljajo, da je znanemu ministru Barthouju sporočil Mussolinijev mnenje francoski poslanik v Rimu in da bo po tem tudi uravnil svoje razgovore z Malo antanto. Zastopnik tiska je Barthou izjavil sredi, da bo mednarodno jamstvo avstrijske neodvisnosti spravil v obliko, ki bo jasna in obvezna za vse prizadete v sedanosti in bodočnosti. Italijanska pobuda, da se naj za vsako sosedo Avstrije, ki bi podpisala pakt o lamstvih, določijo posebne obveznosti, ni našla odobravanja pri češkoslovaškem zunanjem ministru dr. Benešu, toda Barthoujev sodelavec delegat Massigli je izdelal načrt, ki predstavlja kompromis med predlogi Italije in Male antante. Na Barthoujevo prizadevanje se bosta jutri bržkone sestala dr. Beneš in baron Aloisi. Francoski zunanji minister je tudi izjavil, da bi mogli direktni razgovori med zastopniki Italije, Češkoslovaške in Rumunije mnogo pripomoči k razčiščenju položaja. Ako bi ti razgovori ne dovedli do nobenega praktičnega uspeha, se more pred odhodom Barthouja v Rim pričakovati samo še potrdilo februarske deklaracije treh velesil.

Mussolinijev predlog ni prodrl

Zenava, 26. sept. d. Kakor vse kaže, so se pogajanja zaradi Avstrije vendarle

premaknila s mrtve točke. Mala antanta je zavrnila predlog Italije, da bi imeli le Italija in Češkoslovaška pravico intervenirati v danem primeru za ohranitev avstrijske suverenosti. Po najnovejših informacijah bodo velesile v Zenavi podale sedaj enako izjavo, kakor so jo meseca februarja po svojih poslanikih v Berlinu. Ustvarjen v Zenavi ne bodo določene podrobnosti glede jamstev za avstrijsko neodvisnost, marveč se bodo ta vprašanja obravnavala po diplomatski poti. Vsekakor je očitno, da Mussolinijev predlog v Zenavi ni prodrl.

Francoski politiki na Madžarskem

Budimpešta, 26. sept. d. Danes so prispele v Budimpešto trije francoski politiki, med njimi podpredsednik parlamentarnega odbora za zunanje zadeve poslanec Eduard Caullier in več francoskih novinarjev. Caullier je podal zastopnikom tiska daljšo izjavo, obenem pa svetoval Madžarski, naj se strogo ravnava po rimskih dogovorih in po možnosti čim bolj izpolni svoje obsežne nasproti Avstriji in Italiji. Francoski politiki bodo ostali v Budimpešti oziroma na Madžarskem najbrže do konca tedna.

Potovanje Titulesca v Rim

Bukarešta, 26. septembra g. Kakor poroča »Cuventul« bo zunanji minister Titulescu ob koncu oktobra odpotoval v Rim, kjer bo obiskal ministrskega predsednika Mussolinija in imel z njim konferenco. Potovanje Titulesca bo sledilo obisku francoskega zunanjega ministra Barthouja v Rimu.

Odgoditev pomorskih razgovorov

Pariz, 26. septembra. d. »Tempe« poroča, da ob priliki Barthoujevega potoja v Rimu ne bo govora o pomorskih vprašanjih med Italijo in Francijo, katerih ureditev je bila definitivno odložena do prihodnje pomladi.

Ilegalno delovanje avstrijskih socialistov

Na tajni konferenci je bil sestavljen nov program zedinjene socialistične stranke, ki pa odklanja teror in boljševiske metode

Praga, 26. septembra. k. O ustanovitvi nove ilegalne socialistične fronte v Avstriji objavlja glasilo avstrijskih socialnih demokratov »Arbeiter Zeitung«, ki izhaja sedaj v Brnu, naslednje poročilo z Dunaja: V nekem mestecu na Nižjem Avstrijskem so imeli delegati bivše avstrijske socialno-demokratske stranke tajno konferenco, katere se je udeležilo 70 oseb. Zastopani so bili vsi bivši voditelji socialno-demokratskega pokreta, »Schutzbunda« in drugih socialno-demokratskih organizacij. Policija ni zvedela za sestanek. Na konferenci so bili sprejeti važni sklepi glede dela avstrijskih socialnih demokratov v bodočnosti. Sklenjeno je bilo, da se združijo vse organizacije, ki so do februarja tega leta delovale avtonomno in ločeno. Ilegalna avstrijska socialno-demokratska stranka bo imela odsele ime: Zedinjena socialistična stranka Avstrije. Na konferenci je bila sprejeta nadalje tudi resolucija, da je nova stranka edina polnopravna naslednica bivših socialističnih organizacij v Avstriji.

Njen program obsega naslednje točke: 1. Nepopustljiva borba proti današnjemu režimu v Avstriji do končne zmage social-

istične ideologije na avstrijskih tleh. 2. Službeno glasilo ostane »Arbeiter Zeitung«, ki izhaja začasno v Brnu. 3. Nova stranka ne bo im

Naši kraji in ljudje

Spomin na smrt četnika Koste Todorovića

Na današnji dan leta 1914. je storil strašno mučeniško smrt pošteno borcev za jugoslovensko svobodo Kosta Todorović. Ob Drini je bil hudo ranjen v bitki z avstrijskimi četami in se je potem s svojimi tovarišmi, četnikom Jovanom Živanovićem, visokosolcem in beguncem iz Bosne zatekel v nek senik v Srebrnici, nedaleč od bojišča. Upal je, da bo tam neopažen prikal noč in se potem na kak način umaknil. Sovražniki pa so to opazili ter zažgali senik. Junaška borca sta rajši živa zgorela, kakor pa da bi se bila predala na milost in nemilost sovražnikom.

Kosta Todorović se je rodil leta 1883. v Užicu kot sin revnega kmeta. Starši so mu zgodaj umrli in si je moral služiti kruh kot pastir. Pri tem pa je vendarle že v Užicu doživel poleg ljudske šole tudi dva razreda gimnazije, ostale pa v Valjevu in Beogradu. V Beogradu mu je pomagal veliki rodoljub odvetnik dr. Goljevac, ki si je pridobil velike zasluge kot podpornik četniških akcij. Po dovršenih studijah je Todorović stopil v 32. letnik vojne akademije, ki je dala vojvodo Vuka Popovića, vojvodo Brana Ivanovića, Voja Tankosića in druge junake. Kot častnik je služboval Todorović v Užicu, v Valjevu in naposled v Loznici, kjer je razvil najvišjega akcij v Bosni. Njegovo ime, popularno med vsem srbskim življenjem, je postalo pravo strašilo za Avstrijce. Zaradi tega so tudi njega kakor Vojo Tankosića in Milana Ciganovića označili za organizatorje sarajevskega atentata. Ko je Avstrija Srbiji objavila vojno, je služboval Todorović kot major pri štabu v Užicu. Po lastni prošnji pa je bil službe v redni vojni razrešen in ustanovil je četniško skupino, ki se je ob Drini avgusta in septembra borila proti sovražnemu navalu.

V Srebrnici, kjer sta Todorović in Živanović storila mučeniško smrt, so septembra 1926 postavili v njun spomin skromen spomenik.

Promet v osrčju Ljubljane

Na naše večerjane poročilo o ureditvi prometa na Marijinem trgu smo dobili od prometnega izvedenca in praktika naslednja pojasnila:

Prometni otok na Marijinem trgu, ki je že nekaj dni v funkciji, je glede uravnavanja voznega prometa v polni meri dosegel svoj namen. Vozila respektirajo novo ureditev, in to ne samo zaradi znakov prometnega stražnika, ki opravlja svojo službo v urah najbolj živahnega prometa, marveč tudi takrat, ko prometnega stražnika na trgu ni. Prometni otok tedaj že sam uravnava vozni promet, kar pravi, da se vozniški že po veliki večini zavedajo vrednosti prometne discipline in da je otok na pravem mestu.

Seveda sproži naprava take novosti tudi marsikatero debato. Reči pa je treba, da so prav redki oni konservativci, ki potrebo prometne ureditve sploh odklanjajo in se jim zdijo naprava prometnega otoka na velikih križiščih, kot je Marijin trg, bizarna in povsem odveč; prepričati ne more nikogar niti njih sklicevanje na procesije, katerim da bi bil prometni otok v spodotiko. Vsakdanje življenje in narasčajoči vojni promet na tem ljubljanskem središču diktirata svoje zahteve, ki so seveda danes že povsem druge kakor pred nekaj leti. Krivo bi takega občana pogledal najbrže tudi marsikateri prometni stražnik, ki je že na svojem telesu čutil, da je mnogokrat uravnavanje prometa brez mehaničnih sredstev nad vse težavno in za vse nevarno.

Nekateri razpravljajo tudi o velikosti prometnega otoka. Enemu je prevelik, drugi bi si želel še večjega, tretji bi zopet raje videl elipso mesto kroga, dočim ostali zagovarjajo sedanjo krožno obliko. Velikost otoka bo najbrže že pravilna, saj najnovejša mednarodna norma predvideva, naj vozišče od otoku ne presega širine 6 do 8 metrov, na Marijinem trgu pa je vozišče prosečno sedem metrov široko. V ostalem je pa glede velikosti otoka in širine vozišča podal svoje mnenje tudi Avtomobilski klub in se je njegova želja povsem upoštevala. Odsvetovati bi tedaj bi

Pri boleznih žolca in jeter, žolčnih kamnih, zlati uravna naravna »Franz Josefova« vodo prebavo na naravno popoln način. Izkušnje na kliničnih potrjujejo, da učinkuje domače zdravljenje z »Franz Josefov« vodo posebno dobro, če jo, mešano s toplo vodo, izpijemo zjutraj na tešče želodca. »Franz Josefov« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

lo izvršitev zamisli, ki se je tudi pojavila, da naj bi se sedanji okrogli otok predelel v ploščato elipso z osjo v smeri tramvajске proge. To je treba odkloniti predvsem zaradi tega, da se vozilom onemogoči prehitro križanje in sukanje Marijinega trga. Saj mora biti smisel prometnega otoka med drugim baš ta, da mehanično povzroča počasnejšo vožnjo voznikov.

Prednost vsakega križišča, posebno pa še takega, kakor je Marijin trg, je preglednost na voziščih. Zaradi tega je treba opustiti na prometnem otoku vse, kar bi preglednosti škodilo in zato bi bila tudi naprava nasada in zasaditev dreva na otoku le v škodo prometne varnosti. Tak predlog, ki se je tudi pojavil, je nesprenjmljiv. Otok naj ostane tak, kakršen je.

Kovači krivega denarja

Aretiranje je policija izročila sodišču

Ljubljana, 26. septembra

Ni še dolgo tega, kar smo zabeležili, da so se v Ljubljani pojavili v prometu ponarejeni kovanci in da je policija aretirala nekega čevlarskega pomočnika in še dva njegova sotrudnika, ki so se ukvarjali s proizvodnjo teh ponarejenec. Pri tisti priliki je policija napravila hišno preiskavo pri enem izmed aretiranih v Mostah in našla več pozitivnih in negativnih modelov za izdelovanje denarja, ki so bili prav skrbno izdelani iz mavca. Aretiranci so priznali, da, da so v nekaj mesecih spravili v denar okrog 150 komadov po 10, po 20 in po 50 Din, nekatera znamenja pa kažejo, da so jih še več, ker so se razen v Ljubljani in okolici hkratu pojavili tudi v nekaterih drugih krajih.

Kakor je dognala policija, so imeli ponarejevalci v Mostah samo svojo osrednjo delavnico, v Velikem Raševem na Dolenjskem pa se svojo podružnico. Tam so orožniki na pobudo ljubljanske policije aretirali posestnika Franceta Z. in njegovega brata Jožeta, ki je pri njiju našla mnogo kompromitirajočega materiala. Vseh pet ponarejevalcev je policija že pred 14 dnevi izročila sodišču. Zaloga ponarejenih kovancev pa medtem še ni pošla. V soboto je skušal nekdo v neki trafiki v Mostah spet vnovčiti ponarejen dvajsetak. Po zahtevi pozornosti trafikantinja je policija že v nedeljo aretirala krivca in izsledila še dva njegova tovariša, ki so vsi trije brezposelni delavci, pa so se ukvarjali z razpečevanjem krivega denarja. Preiskave pa so odkrile, da vodi sled za ponarejevalci tudi na gorenjsko stran, in ko je policija te dni napravila hišno preiskavo pri nekem podobarju in rezbarju kraj Lukovice, je našla naravnost izredno dovršene modele iz mavca za ponarejanje kovancev. Tu di rezbar s tremi Moščani je bil včeraj izročen sodišču.

To pogosto pojavljanje krivih kovancev in nelegalnih kovnic je vsekakor tudi svoje vrste znamenje časa. Kar je pravega denarja, so mnogi petični odtegnili cirkulaciji in skrili bogvekam, pa si mislijo preprosti, siromašni ljudje, da bodo odpomogli zlu s svojimi svinčeniimi falzifikati. Vsi ti ponarejevalci so pač prav tako vredni sodbe kakor vsi tisti krivi prenoski, ki si vsak dan izmišljajo nove univerzalne leke proti krizi.

Uboj pri Dragoviču še ni pojasnjen

Orožniki so aretirali tri osumljence

Juršinci, 26. septembra

Poročali smo že o najdbi trupla na koruzni njivi posestnika Franca Zmavca v Dragoviču. V truplu so spoznali že 10 dni pogrešanega 20letnega posestnikovega sina Slano Franca iz Vitomarcov, ki je bil postal žrtev pretepa. Zgodilo se je takole:

V nedeljo 16. t. m. je bila v vinogradu posestnika Janeza Čučka v Dragoviču trgovci, pri kateri je bilo zaposlenih več biračev, med njimi tudi Čučkova družina in družina Kralja Franca. Popoldne sta se pojavila v bližini vinograda brata Franc in Andrež Slana, ki sta ga imela že precej v glavi, ker sta prišla iz nekega vinočeta. Začela sta birače izzivati ter jih klicati na korajžo. Pokojni Franc je se celo Franca Kralja vrgel z brenoto vred po tleh. To je dalo povod za prepir, iz katerega se je izcimil pretep. Oba brata sta nato pobegnila, pa so ju Čučkovi birači in Kralj Franc zasledovali. Dohiteli so ju na Čučkovi njivi, kjer se jima je pridružil še neki posestnik.

nik. Vnela se je pravcata bitka s koli in vilami, v kateri je Slana Franc obležal, medtem ko je njegov brat Andrež komaj pobegnil.

Kaj se je nato zgodilo, je zaenkrat še zagonek. Andrež Slana se je vrnil čez kak pol ure na bojišče, da poišče svojega brata, vendar za njim ni bilo sledu. Iskali so ga celih 10 dni zama. Razširila se je že govorica, da je pobegnil v Avstrijo, toda v ponedeljek zjutraj je posestnika Zmavčeva našla na svoji koruzni njivi že razkrajajoče se truplo, v katerem je spoznala pokojnega Franca Slano. Mrtvec je ležal na hrbtu z dvignjenimi rokami. Kdo ga je ubil, se še ne ve. Orožniki so aretirali tri osumljence.

Sodna obdukcija, ki se je izvršila včeraj v mrtvašnici v Juršincih, je dognala, da je imel rajnik na glavi eno vdrtino in dve razpoklini na lobanji, nastali zaradi udarca s topim predmetom. Smrt je nastopila zavoljo otrpnjenja možganov.

Razburljiv požar v samoti

Zločinska roka požiga v Tuhinjski dolini — V dveh mesecih pet požarov

Kamnik, 24. septembra

V Srednji vasi v Tuhinjski dolini je včeraj zjutraj spet gorelo. Ogenj je nastal v hiši posestnika Mihe Poljanška, po domače pri Kozinarju. Lesena hiša stoji popolnoma na samem, precej daleč od ceste. Pokrita je bila s slamo, k hiši pa je bil priložen lesen hlev in skedenj, ki je bil založen s senom obeh letošnjih košenj. Posestnik Poljanšek je živel prav v skromnih razmerah z ženo in šestimi otroki. V hlevu je skromna družina redila samo eno kravo.

Zjutraj okrog 4. ure je gospodarja prebudilo nenadno pokanje. Prestrašen je opazil, da je vsa lesena zgradba v plamenih in je presunljivo zavpil: »Pomagajte, gorilci! V prvem razburjenju preplašeni stanovalci niso vedeli, kaj naj bi rešili. Vrata, skozi katera so bežali na plano, so na zunanji strani že gorela. Otroški jok in mukanje goveda v hlevu je udušilo praskanje ognjenih plamenov, ki so z bliskovitostjo naglo uničevali izsušeno leseno poslopje. Gospodar je v največji zmešnjavi skočil v hlev, na katerem se je že rušilo tramovje in je rešil edino kravo, družina pa ni mogla odnesti iz sobe ničesar, kajti vročina je bila silna in v sobi se je že udiral strop. Naenkrat pa je nesrečna družina pogrešila enega izmed otrok, ki je ležal na zapečku. Brez pomišljanja je oče v največji življenjski nevarnosti skočil v gorečo hišo in prinesel iz nje že skoro onesveščeno dete.

Bližnji sosedje so takoj prihiteli na kraj požara, vendar pa niso mogli ničesar rešiti. Z največjim trudom so potegnili iz sobe le nekaj pohištva. Zgoraj je vsa obleka, živila in orodje, k skedenju in podu pa sploh niso mogli, ker se je udrl strop, še preden se je zbudila družina v goreči hiši. Gasilci iz Srednje vasi niso mogli z brzgalno do hiše, ker je preveč oddaljena od vode. Lesena hiša s hlevom in skedenjem je dobesedno pogorela do tal. Lastnik je bil zavarovan le za nekaj sto dinarjev.

Orožniki vneto poizvedujejo, kako je ogenj nastal. Nesreča je izključena, ker domači zvečer niso kurili v peči, goriti pa je pričel zadaj v skedenju. Vsi so prepričani, da je na delu zloben požigalec, saj so imeli v zadnjih dveh mesecih v spodnjem delu Tuhinjske doline pet požarov, povsod pa je pričelo goriti v zgodnji jutranji uri in sicer povsod gospodarsko poslopje. Zadnji požar je bil komaj pred dvema tednoma v Beli peči, ki spada po novem v neveljsko občino. Goreti je pričela okrog polnoči lesena hiša, last posestnika Alojzja Poljanška, v njej pa je stanovala neka revna družina. Isto noč je tudi v Nevljah pri Kamniku udarilo plat zvona. Kamničani so opazili v smeri proti Olševku velik ogenj in je bila vsaka pomoč zaman. Gorela je velika lesena šlupa na samoti ob poti proti samotnemu mlinu. V šupi je bilo več voz sena. Tudi tu je kdo zanetil po nepredvidnosti ali pa iz zlobe.

Šlo edimole: spoštovanje starih običajev in knjiž ter uvaževanje ljudske glasu. Od daleč se sliši pesem Starovercev. V tem trenutku zadonijo obojni vzkliki. Marta se vrne in prosil milosti. Navzočim pripoveduje, kako so jo hoteli utopiti. Njeno pripovedovanje prekine vstopilsi bjoar Sakloviti, ki javlja, da je knežinja zvedela za načrte Hovanskega, kar Peter pa je zapovedal preganjanje krivcev.

III. dejanje. Predmestje Stročev. Staroverci, med njimi Marta, gredo počej mimo, Marta se vede na stopnice Andrejeve hiše in poje otožno pesem o izdani ljubezni in bližnjem maščevanju. Njena lantična sestra Suzana pride mimo in se tezi nad tem ljubovanjem. Dositej pomiri sestri. Ko odide Suzana, prizna Marta Dositeju svojo ljubezno do Andreja in ga prosi, naj reši njeno grešno dušo. Sakloviti nastopi in prosi boga, naj varje nebrečno Rusijo. Staroverci se zadošijo. Vmeo rezki ženski kriki. Na oknu se prikaže Ivan Hovanski. Svojim četam prizna, da je vsak odpor zaman, zato je najboljša, da gre vsak na svoj dom in počaka vladarjevo odločbo.

IV. dejanje ima dve sliki: prva prikazuje dvorano palače Ivana Hovanskega. Knez Ivan sedi za slavoslojno pogrnjeno mizo; v razvedrilo je poklical pevke. Njih pesem prekine došli eel, ki javi knezu pretečo nevarnost. Ivan ravnodušno odslavi se la. Kmalu zatem pride bjoar Sakloviti in sporoči knezu, da želi carica njegov svet. Knez upa, da se mu je areta epet nasmehnila, zato ukaže zboru deklet zmagoslavno pesem: »Vesla, vesla labodica...« Slavoslojno razpoloženje pretreže strašen krik: mo-

Prijeten vonj po zeleničih smrekah

Perilo, ki tako prijetno po svežem diši, nam prija in ga radi nosimo. Tako lepo čisto bo perilo vselej, če ga boste prali po Schichtovi metodi: zvečer ga namočite z Žensko hvalo — zjutraj ga operite s Schichtovim terpentinovim milom!

Preiskava umora v Dolenji vasi

Ribnica, 26. septembra

Mlada morila posestnice Marije Pustove, matere osmih otrok iz Dolenje vasi pri Ribnici, so orožniki včeraj privedli v zapore novomeškega okrožnega sodišča.

Morilec, 20letni posestnikov s'n Karol Zobec, doma iz Dolenje vasi, je svoj zločin, kakor je »Jutro« že poročalo, sicer priznal, taji pa še vedno marsikaj, kar so ovrgle izjave priči in tudi obdukcija trupla njegove žrtve Drugi dan po strašnem zločinu je namreč obdukcija trupla umorjenke ugotovila, da so povzročili smrt trije močni udarci po glavi. S tem je ovržena trditve zločinca, da je Marijo Pustovo, ker ga je pred sosedo obdobjila v loma in tavinu, v jezi samo enkrat udaril s polenom po glavi. Kaj je mladi Zobec pred umorom počel v Pustovi hiši, tudi še ni ugotovljeno. Dobro uro pred svojo smrtjo je Pustova, kakor znano, pripovedovala sosedu, da je mlada Zobeča zalotila, ko je nekaj stikal po njeni hiši. Ta obisk gotovo ni imel poštenega namena. Fant je moral vedeti, da so vsi Pustovi na njivi. Gospodinja ga je presenetila, ko je prišla domov kuhat družini kosilo.

Vsi udeleženci preiskave na kraju zločina in pozneje v Ribnici pa pripovedujejo

tudi o strašnem cinizmu mladega zločinca. Zobec je noč na orožniški postaji prečpal najmirneje. Ko so ga vaščani takoj po razkritju zločina in pozneje vpraševali, če mu je kaj žal in hudo, je odgovarjal: »Je že malus. Drugim pa je spet na isto vprašanje odgovarjal, da ni taka reč, če je »ene babe manj«.

O mladem zločincu se je v okoliših po izvršitvi strašnega zločina razneslo precej vesti o tatvinah, ki jih je zagrešil v zadnjem času. Zatrjuje se, da je pred nekaj meseci v družbi nekega drugega izprijenca izvršil tudi

SAMO SE DANES LJUBKA KOMEDIJA

NJEHOVA PRIJATELJICA

TA KOMEDIJA JE POLNA VESELJA, SMEHA, LEPE GODBE IN PETJA.

V glavnih vlogah

KATICA NAGY in KARL L. DIEHL

ELITNI KINO MATICA

PREDSTAVE OB 4., 7. in 9. URI ZVEČER. — TELEFON ŠTEV. 21-24.

ČE STE DOVRŠILI 45 LET,

se nagibate k sklerozni, gihtu in zastajanju sečne kisline. Za čiščenje krvi in ledvic morate piti

Radensko

Mnogo je raznih mineralnih vod, ali Radenski zdravilni vrelec je samo eden v vsej Jugoslaviji. Vsebuje 23!! raznih zdravilnih sestavin. Zato se tako zdravo in dobro počutijo oni, ki redno pijejo Radensko.

korespondenco, trgovsko računstvo, stenografija itd. Poleg tega pa tudi še vsi moderni jeziki. Na zahtevo pošlje vodstvo šole brezplačno pojasnila in prospekte. Šolnina je v tekočem šolskem letu globoko znižana, zato se študij pri njej vsakomur najlažje priporoča.

Obiščite oblike barva v različnih barvah in plisira tovarna JOS. REICH.

FOTO - STOP!

Zaradi pozne sezone smo skrajno znižali cene fotoaparatom in materijalu: 1x10 Agfa Brovira dopisnice Din 4.— 1x10 Agfa Brovira 18x24 Din 15.— 1 Voigtlander rumenica Din 35.— 1 Voigtlander film 26° Sch. 6x6 Din 10.— 1 Bewi junior Din 150.—

Zahtevajte naš prilagodni cenik, veljaven do 15. oktobra 1934.

DROGERIJA I. KANC
LJUBLJANA, Nebotičnik 7942

Iz Ljubljane

— Inkorporacija Viča v Ljubljano. Vič je danes z Ljubljano tako tesno spojen, da se nikjer več ne pozna, kaj je meja med Vičem in mestom. Tudi hribovi v Ljubljani skupen vodovod, kanalizacija, cestno železnico, električno razsvetljavo, stavbni (Plečnikov) načrt, policijo itd., po svoji krajini legi, po zaposlitvi in načinu življenja prebivalcev gravitira k Ljubljani. Vse to, kakor tudi gospodarska in kulturna vprašanja, kategorično zahtevajo, da se Vič spoji z Ljubljano, kar tudi žele prebivalci Glince, Rožne doline in Viča. — Več običarjev.

— Dva nova groba. V čestiti starosti 80 let je umrl g. Gašper Lombar, tiskarski uslužbenec v pokopju. Dolga leta je zvesto služboval v Narodni in pozneje v Glasnikov tiskarni, vester pri delu, spoštovan od vseh tovarišev in širokega kroga prijateljev. — K večnemu počitku ga bodo spremili jutri, v petek ob 16. izpred hiše žalosti na Rimske cesti 5. — V ljubljanski bolnišnici je umrla gospa Jožeta Kalingerja, zasebnica. Pogreb bo jutri ob 14. — Blag jima spomin, žalujemo naše iskreno sožalje!

— Narodna protituberkulozna liga prosi člane in vse, ki so bili deležni podpore lige, da se polnoštevilno udeležijo pogreba g. Vrtovca Vekoslava. Ravnal se je v protituberkulozni organizaciji dolgo let poštovno udeleževal kot blažajnik. Počastimo njegov spomin s častno udeležbo na njegovem pogrebu.

— Pododbor Rdečega križa vabi svoje odbornike in odbornice, da se udeležijo po-

je naslov senzacionalnemu vefilmu, ki se bo predvajal kot premiera v Elitnem kinu Matici na programu Z. K. D.

Film je posnet v malajski džungli. Izdelal ga je znani raziskovalec in lovec na divje zveri Frank Bucks. Takšna filma Ljubljana še ni videla. To je največje dosežanje delo iz kraljestva divjih zveri.

NE POZABITE, DA NASTOPATA

HERMAN THIMIG in RENATE MÜLLER

V VESELI OPERETI

VIKTOR in VIKTORIJA

Telefon 2124

ELITNI KINO MATICA

Telefon 2124

greba bivšega dolgoletnega člana odbora g. Vekoslava Vrtovca danes ob pol 17. Zbirališče pri mrtvašnici splošne bolnišnice.

— Podmladek Jadranske straže in podružnica Ferjalne zveze na mestni ženski realni gimnaziji v Ljubljani se zahvaljuje vsem gospodom, ki so poštovno sodelovali pri maši zadušnici za pokojno predsednico, odnosno odbornico, osmošolko Vero Novakovo, zlasti solistoma, opernima pevčema gg. Jos. Gostiču in Marjanu Rusu, pevskemu društvu »Ljubljani« in vsem, ki so se maše zadušnice udeležili.

— Društvo »Tabor«. O nastanku Jugoslavije bo predaval g. Vekoslav Bučar drevi ob 8. v kemijski predavalnici na realki (Vegova). Pridite!

— Gospodinska šola »Mladika« se začne 1. oktobra ob 8. uri. Vpisovanje je 28. in 29. t. m. v Mladiki. — Večerni kuharski in popoldanski šivalni in prirojevni tečaj pa se začne dne 15. oktobra. Vsa potrebna pojasnila kakor tudi prospekte je dobti pri učitelstvu gospodinske šole »Mladika« v Šubičevi ulici.

— Premiera »Hovanščine« bo jutri v petek zaradi nenadne obolenosti g. Marčeca in ne kakr' je bilo prvotno nameravano danes, v četrtek.

— Ne pozabite, da je film »Dovedi ih žive« največja senzacija sedanjosti. Tako lepega filma še niste videli. ZKD ga nam pokaže v petek. To je edinstven film, ki nam pokaže boj med živalmi in lov na nje. Film posebno priporočamo učci in mladini ter vsem onim, ki se zanimajo za divje zveri in način njihovega življenja. Ne zamudite redke prilike, da si ogledate to delo. — Predstave vsak dan od petka dalje vsakokrat ob 14. Cene običajne za ZKD predstave.

— Vpisovanje v obrtno - nadaljevalne šole v Ljubljani. Šolski odbor obrtno-nadaljevalnih šol v Ljubljani obvešča mojstre, valence in starše, da je vpisovanje v obrtno-nadaljevalne šole ljubljanske za zamudnike še v nedeljo 30. t. m. med 8. in 12. uro dopolne pri vodstvih obrtno-nadaljevalnih šol na Grabnu, pri Sv. Jakobu, na Ledni, na Vrtači in na Prulah. Ker v nedeljo, dne 23. t. m. zlasti mnogo valencev-začetnikov ni bilo vpisanih, opozarja šolski odbor mojstre, da je njihova zakonita dolžnost skrbeti za šolanje obrtnega naraščaja.

— Šolska vzgoja ne more dati vsega, zato je potrebno, da se mladina glasbeno izobrazi v posebnem tečaju. Lanski tečaj za orglarje in harmonikarje je imel zelo zadovoljiv uspeh. Letos se bo pouk nadaljeval z začetkom oktobra in bo izpopolnjen po vseh lanskih vzgojnih izkušnjah. Namen vzgoje v tem tečaju je, da se seznanijo učenci z osnovami glasbene teorije, goji pa se zlasti ljudska glasba, ki je najbolj dostopna mladim srcem. Dvakrat na teden se učijo mladež teorijo, ritmične vaje, melodij in ritmični diktat, poje narodne in nacionalne pesmi in se postopno seznanja z ustrojem instrumenta in s praktičnim igranjem. Uči se predvsem igranja narodnih pesmi, za katere so ta glasbila najbolj primerna, dalje lahko razumljive skladbe (korale, valčke, različna kola in drugo). Pri tečaju se učijo ročne harmonike ali ustne, ali pa oboje kakor pač učenec želi. Za siromašne so nabavljene prav cenene harmonike. Orkestri orgle so zlasti primerni za šolske izlete, za poživitev programa pri šolskih slavnostih in akademijah. Obenem so ta glasbila odlična osnova za vse one, ki se mislijo posvetiti resnejši glasbi, kar dokazuje najbolj dejstvo, da je pouk na teh glasbilih obvezen v šolah na Češkem, v Bolgariji, Nemčiji in raznih drugih državah. Vsa pojasnila dobite na Bleiweisovi cesti 21, pritlikje, dnevno od 12. do 15. ure, samo v torek od 12. do pol 14. Tam se tudi vpisujejo učenci za večernje posluha. Ta tečaj je lani istotako rodil

Danes ljubka RENATE MÜLLER

v veselem filmu

Ljubezen diktator mode

Smeš, zabava, petje in lepa godba.

ZVOČNI KINO IDEAL

Predstave ob 4., 7. in 9. uri zvečer.

Domače vesti

• Pisatelj Ljubomir Nenadović in Simo Matavulj imata važno mesto v zgodovini naše književnosti. Nenadović spada med reformatorje srbske proze, Simo Matavulj, ki je umrl pred 26 leti, pa je po izjavi odličnega kritika Jovana Skerlića ustvaril most med našo samobitno romantiko in med literaturo zapadne Evrope. Posebno znamenite so njegove kratke igrice iz črne gore in Primorja. Oba maščina predstavnika jugoslovenske književnosti bo orisal danes dr. Miloš Mladnovič s svojim predavanjem v nacionalni uri radia.

Kako obnavlja perilo na šivalnem stroju brez aparata, izveš, ako kupiš — PST Patent Stopf Twist — pripravo.

• Važna konferenca naših in madžarskih obmejnih oblasti. V koprilniškem in gurgjevaškem srezu je več sto posestnikov, ki imajo dele svojih zemljišč na madžarskem področju. Precej pa je tudi madžarskih posestnikov, ki imajo svoja zemljišča v naši državi. Po trianonskem paktu je meja urejena tako, da teče ponekod ne samo preko zemljišč, temveč tudi preko hišnih dvorišč. Dvlastniki imajo sicer posebnih izkaznic za kretanje na področju 10 kilometrov na obeh straneh meje, ostale pa so neresene še mnoge druge zadeve, zelo važne za veliko množico obmejnih posestnikov. Da bi se tudi te zadeve uredile, se bodo danes v Koprilnici v občinski svetovovalnici sestali predstavniki naših in madžarskih obmejnih oblasti.

• Proslava 50letnice farmacevtskega oddelka zagrebaške vseučilišča. V začetku oktobra bo v Zagrebu proslava 50 letnice obstoja in dela farmacevtskega oddelka zagrebaške filozofske fakultete, ene od najstarejših naših učnih ustanov ne samo v Hrvatski temveč na vsem slovanskem jugu in na jugovzhodu Evrope. Farmaceutski oddelki delujejo sicer že 52. leto, ker pa se bo letos vršil tretji vesolovanski kongres lekarnarjev, bo v njem združena proslava 50 letnice farmacevtskega oddelka. Kongres lekarnarjev se bo, kakor znano, pričel v Beogradu, nadaljeval pa se bo potem v Zagrebu. Z njim bo združena tudi prva kemijsko-farmaceutska razstava v naši državi. Na tej razstavi bodo sodelovale vse naše tovarne kemijsko-farmaceutske stroke poleg njih pa bo razstavljalo tudi 26 poljskih, 12 češkoslovanskih in nekaj bolgarskih producentov.

• Zdravniška vest. V imenik zdravnikov Zdravniške zbornice za dravsko banovino sta bila vpisana zdravnika v Ljubljani dr. Vekoslav Valentincič in dr. France Novak.

• Iz »Službenega lista«. »Službeni list« kr. banske uprave dravske banovine št. 77, z dne 26. t. m., objavlja zakon o mednarodni konvenciji, o telekomunikacijah z dodatkom, dopolnitvijo uredb, da je mala prodaja monopoliziranih predmetov izvzeta iz zakona o obrti, izpremembo pravilnika o obveznem zavarovanju prevoznih podjetij, razglas o razpisu volitev občinskega odbora za občino Vojnik-okolca, popravek o zakonu o mestnih občinah in objave banske uprave o pobiranju občinskih trošarin v letu 1934.

• Srbski dijaki iz Amerike bodo studirali na beograjski univerzi. V Beograd so prispeli gojenci Srbske narodne zveze iz Pittsburgha v USA, ki bodo dovršili svoje študije na beograjski univerzi. Med njimi sta tudi dva, ki se bosta posvetila bogoslovni studiju v Sremskih Karlovcih. Ker so ti sinovi srbskih izseljencev v Ameriki dovršili razne šole, ki ne odgovarjajo našim srednjim šolam, je moral ministrstvo prosvete urediti vprašanje njihovega vpisa na beograjski univerzi. Visokošolci iz Amerike studirajo večinoma s pomočjo Srbske narodne zveze, ki bo skušala vsako leto poslati nekaj mladeničev na studije v staro domovino. Na univerzo so vpisali že osem dijakov in tri dijakinje iz Amerike.

• 900 srednješolcev čaka na otvoritve nove šole. V zagrebaške srednje šole se je vpisalo letos veliko več dijakov, kakor pa jih je zmoglo namestiti v sedanjih učilnicah. Prosvetni oddelek banske uprave je prosvetnemu ministrstvu poslal poročilo o velikem številu srednješolcev s prošnjo,

naj bi se čimprej otvorila nova realna gimnazija. V Zagrebu je namreč okrog 900 srednješolcev, ki nimajo prostora v sedanjih srednjih šolah. Šolske oblasti v Zagrebu predlagajo, naj bi se nova šola zgradila na vzhodnem delu mesta.

• Slavistični klub na Aleksandrovi univerzi v Ljubljani. Vljudo naprošamo vse, ki so prejeli Levstikov zbornik, pa ga še niso plačali, naj to čimprej store. Naj se zavedajo, da izdajajo Levstikov zbornik študenti in da denar nujno potrebujejo v svrhu kritja tiskarskih stroškov. Naj jih torej rešijo še nepotrebnih stroškov, ki bi jih povzročalo pošiljanje opominov. Če pa kdo knjigo še želi, jo dobi po isti ceni: broširano po 60 Din, vezano po 70 Din pri Slavističnem klubu na Aleksandrovi univerzi v Ljubljani, ki daje vse potrebne informacije in sprejema tudi denar.

• 40 letnica samostojne župnije krške je minila v začetku septembra. Ustanovna listina je datirana s dnem 1. septembra 1894. Dotlej je bila krška vikariatska cerkev le podružnica obširne leskovaške župnije. Samostojna krška župnija je bila ustanovljena na ponovno prošnjo krških meščanov, zlasti s pomočjo blagopokojne gospe Josipine Hočvarjeve. Župna cerkev, ki je bila ob ustanovitvi župnije zdajnjkrat ornamentalno prepletkana, vplje danes tako iz estetičnih kakor iz higijenskih razlogov po obnovitvi v svoji notranjstvi. Govori se, da bi tudi banovina v ta namen nekaj prispevala.

• S trahomom se je rešil izza zamreženih oken. To je star trik arestantov, ki si zažele svobode: najprej na kak način v bolnišnico, kjer okna niso zamrežena, potem dalje preko ograje. Vsaka bolezen pride v takšnem primeru prav. Ferdo Vogrinec 28 let star, iz ljubotemske okolice doma in de lavec po poklicu je bil zaradi zločinstva po členih 337 in 168. obsojen na 1 leto in 8 mesecev robije ter je bil zaprt v mariborski kaznilnici. Pred dnevi so ga morali zaradi trahoma, ki se mu je pojavil na levem očesu, oddati v banovinsko bolnišnico odkoder pa je v nedeljo ponoči kar v bolniški obleki pobegnil. Iste noč je iz bolnišnice usmiljenih bratov v Kandiji pobegnil France Pibernik, po domače Skrinjarjev, rojen 1. 1900. pri Sv. Urhu pri Trebelnem, po poklicu natak in čevljarški pomočnik. Pibernik je bil zaradi tatvine obsojen na 3 leta robije ter je sedel v zaporih novo-meškega okrožnega sodišča. Od tam je zaradi neke nerodne bolezni prišel v bolnišnico in potem na plano.

• Stekel pes ga je ogrizel. V Stanošiči občina Podlehnik, se je pojavil neznan pes in ogrizel 19letnega Zafrajnka Andreja, hlapca pri posestniku Smolingerju Francu in obenem tudi gospodarjevega psa. Ker je živinozdravnik ugotovil steklino, je bil Zafrajnko napoten v bolnišnico v Mariboru, medtem ko so morali Smolingerjevega psa oddati konjederu. Stekli pes pa je pobegnil.

• Božične in novoletne razglednice Jadranske straže. Nedavno je bil objavljen kot oglas razpis Jadranske straže za načrte božičnih in novoletnih razglednic. V razpisu pa je pomota pri označitvi odkupnih cen. Odkupne cene znašajo od 500 do 1000 Din za vsako sliko in ne po 500 do 100 Din, kakor je bilo pomotno navedeno. Pravilno pa so označene cene v reviji »Jadranska straža«, ki je službeno glasilo JS.

• Dopisna trgovska šola v Ljubljani. Odprta je 12. oktobrom nove dopisne tečaje. Za te tečaje se lahko vpiše do navedenega dneva vsakdo. Šola je osnovana na najmodernejših dopisnih metodah. Pri njej sodelujejo najboljši strokovnjaki, ki ponudijo vse trgovske predmete, ki se učijo na državni trgovski šoli, kakor knjigovodstvo,

Danes

BRIGITA HELM v sportnem filmu

Maratonski tekači

Velefilm sporta, ljubezni in lepote.

ZVOČNI KINO DVOE

Predstave ob 4., 7. in 9. uri zvečer.

Cene Din 4.50 in 6.50.

V Rogški po sezoni

(Z obiskom Krapinskih toplíc)

Srečo je treba imeti, če hočeš v septembru preživeti dopust v sončnem ali vsaj vednem vremenu. Letos je že od zgodnje pomladi vse narobe z vremenom in tako je menda popolnoma v redu, če pripeka zdaj tudi julijsko sonce in ima novo, k

a— Pohitite a podpisom gledališkega abonmaja. Le še nekaj dni nas loči od začeta nove sezone, ki bo po repertoarju, izpolnjenem ansamblu sodeč, prav zanimiva in na dostojnem umetniškem nivoju. Ker mora gledališka blagajna čimprej zaključiti prijave novih abonementov, da dobi pregled letošnjega abonmaja; naprošamo vsakogar, ki se namerava abonirati, da to stori čimprej, najkasneje pa do 1. oktobra. Razpisani je tudi abonma D. kjer se dobe še nekatera prav lepa mesta. Abonma se plačuje v sedmih mesečnih obrokih in je izredno poceni.

a— Kontrola koles. Na državnem mostu je bila včeraj zjutraj postavljena kontrola, obsevala iz dveh finančnih organov in policijskega stražnika, ki je ustavila vsakega kolesarja, ki se je pripeljal v mesto, in zahtevala od njega, da ji pokaže knjižico s potrdilom o plačnem davku na kolo. Med kolesarji je bilo mnogo takih, ki te knjižice in potrdila niso imeli s seboj. Vsem tem je kontrola odvzela kolesa in jim jih bo vrnila, ko se izkažejo s knjižico in s potrdilom o plačnem davku na kolo. Na Kralja Petra trgu se je nakopičilo nad 200 koles, ki čakajo na svoje lastnike, kontrola pa na knjižice in potrdila.

a— Obup na življenjem. V Melju stanujoča 22 letna delavka Marija R. je obupala nad življenjem in je v samomrtnem namenu spila predsonilni zvečer večjo količino lizola. Reševalci so jo nezvesto prepeljali v bolnišnico, kjer so ji zdravniki rešili življenje.

a— Razne tatvine. Zasebnici Apoloniji Grabnerjevi, stanujoči Ob bregu, je neznan tat odnesel z dvorišča več perila, ki se je tam sušilo, vrednega okrog 300 Din. Uradnici Emljovniki pa je neznan tat ukradel s kolesa, ki ga je za hip pustila v neki veži, skoro novo dinamno svetilko, vredno 250 Din. Nadupravitelju veleposredstva Racerdvor je nekdo odpeljal 3 mesece starega voljaka, ki je bil vreden 500 dinarjev.

a— Riziko dela. V Partinju se je pripetila 38 letnemu vinčarju Rudolfu Krepu huda nezgoda. Na strmlem klancu v vinogradu je prišel pod voz in so mu kolesa nevarno poškodovala prsni koš. Iskati je moral zdravniške pomoči v mariborski bolnišnici.

Iz Celja

a— Celjski studio pod vodstvom režiserja g. Milana Košiča prične te dni z rednim internim delom. Repertoar obsega do bo. žiča Mškovi dramo »Pri Hrovitovih in »Henrika gobavega viteza« ter Bruknerjevo sodobno dramo »Rase« in Molliereovo komedijo »Proti volji zdravnikov«, oboje v prevodu g. Fischerja. Gosp. Košič vodi svoj studio še nadalje ter bo prihajal v Celje režirati in predavati o igralski umetnosti. Otvoritev predstava bodo »Hrastovi«.

a— Strokovno gostilničarska nadaljevalna šola v Celju. Vpisovanje bo v torek 2. oktobra od 14. do 15. v pisarni deške mešanske šole v Celju. Javiti se morajo vsi vajenci in vajenke gostilničarske, hotelskega in kavarniškega obrta. Vsak vplača pri vpisu 50 Din za šolske potrebščine.

a— V nedeljo dopoldne bo bo toka. Falska elektrarna sporoča, da bo v nedeljo 30. t. m. od 7. do 12. dopoldne zaradi nujnih, zaključnih popravil na daljnovodu ukinila dobavo toka za Celje in okolico. To bo zadnja ukinitve električnega toka v tem letu.

a— Igra narava. Posestnica Marija Stepišnikova v Bovšah pri Vojniku je včeraj poslala v naše celjsko uredništvo lepe sveže vrtnice jagode, ki so ravnokar dozorele v njenem vinogradu. Nekateri jagode se cvetijo in smo obenem prejeli tudi nekaj cvetov iz tega vinograda.

a— Žrtve nesreč. V petek je napadla 52. letnega kovača Jožefa Koširja v Dramljan pri delu v kovačnici božjast. Kovar je omahnil na žareče železo in se hudo opeklo po rokah. V soboto je padel 20letni dinar Ivan Žilnik s Trnave pri Gomilskem na cesti v Braslovčah s kolesa in si zlomil desno roko. V ponedeljek je padel 39letni trgovec Anton Plavec iz Parizelj pri Braslovčah tako nesrečno s motorne kolesa, da si je pretresel možgane. Vsi trije ponesrečenci se zdravijo v celjski bolnišnici.

a— Kino Union. Danes ob 16.15 in 20.30 zvočna opereta »Poročno potovanje v troje« in zvočni tednik.

Iz Kamnika

a— Akademija, ki je bila ob zaključku tedna Rdečega križa v Čitainci, je zelo lepo uspela. Salonski orkester je odigral tri izbrane odlomke iz raznih oper. Njegovo izvajanje je bilo na vrhovi višini, kakor v onih časih, ko ga je še vodil njegov ustanovitelj skladatelj Viktor Parma. Pod vodstvom sedanjega dirigenta g. Vremšaka predstavlja naš salonski orkester dobro vigrano celoto in vsi toplo želimo, da bi člani v Ljubem do lepe glasbe vztrajali še naprej in ohranili slavne tradicije orkestra. Tudi izvedba Ipačeve pantomime »Možička« in odlomkov iz »Srečanja« in »Jesenke noči« dr. Igorja Vidica zasluži priznanje. Dvorana je bila polna, obiskovno pa je bilo z akademijo zelo zadovoljivo. V predstavi Čitalnice je obiskovalci občudovali lepo pastelno sliko pokojnega starostnika Sokola in predsednika Čitalnice dr. Riharda Karbe, ki jo je te dni po naročilu odbora napravil g. Jože Grčar. Slika pozhrtvovalnega borca dr. Karbe, ki je načrt četrt stoletja vodil napredno gibanje v kamniškem okraju, je prav posrečena. Duh in delo dr. Karbe še vedno oživljata prostore, po katerih se je toliko let kretala njegova oseba.

Iz Zagorja

a— Skupna smrt dvojčkov. Lani se je v Cebinjah pod Sv. Planino oglasila pri rudarju in posestniku Barliču storilja in puštila družini dvojčka Ivanko in Steško. Deklici sta bili obe zdravi. Zda pa sta obe nenakrat oboleli za tuberkuloznim vnetjem in obe skupno umrli 20. t. m.

a— Denar je izšil. Ko je v soboto šla gostilničarka g. Pavla Drnovškova iz Čoln v Zagorje je na samotnem potu srečala okoli 20 let starega fanta, ki ji je potožil v hrvaščini, da je lačen, in jo je prosil kar za 100 dinarjev. Drnovškova je zatrevala, da nima toliko denarja pri sebi. Ko pa je videla, da je iskal neznanec nekaj v žepu, menda orožje, mu je dala denar in nato vsa prestrašena pohitela zadevo javiti orožnikom, ki so takoj odšli za izsiljevalcem.

Iz Trbovelj

a— Zaradi nesoglasja v družini je hotela v smrt. Pod tem naslovom smo poročali o tragičnem primeru, ki se je dogodil v družini rudarja K. Po informacijah, ki smo jih dobili pozneje, ne zadene moža in njegovih staršev nikakrva krivda. Do nesoglasja pride v vsaki družini, vendar pa v tem pri-

meru nesoglasja niso bila takega značaja, da bi bila dala mladi ženi povod za tako obupno dejanje. V današnjih časih je dosti krat najmanj razburjenje vzrok, da ljudem odpove živci, čemur sledijo zelo posledice. Pomilujmo družino, ki je izgubila edinega sinčka.

a— Velikodnen dar. Namesto venca na grob svoje blagopokojne sestre je darovala 260 Din Rdečemu križu ga. Hamrljeva, so-proga višjega nadzornika. Iskrena hvala!

Iz Novega mesta

a— Mezdni spor je nastal v petek v tvor. nici perila g. Jožka Povha med delodajalcem in zaposlenimi šiviljami. Delavke, ki niso pristale na nove izpremembe mezd, niso prišle na delo. Posredovala je Delavska zbornica iz Ljubljane in so se pogajanja zaključila v ponedeljek zvečer v zadovoljnost obeh strank s kolektivno pogodbo za dobo enega leta. Vse delavke šivilje so prišle v torek popoldne spet na redno delo v tvornico.

a— Huda nesreča. V Dolnji Paki je padel z voza, naloženega s senom glitni potestnikov sinko Špehar Jurče in si zlomil levo nogo. Deček je bil pripeljan v bolnišnico usmiljenih bratov.

Iz življenja na deželi

a— MOJSTRANA. V nedeljo 23. t. m. je bila na našem sokolskem odru otvoritev letošnje sezije gledaliških prireditev z veselo igrano »Stari grehi«, ki je v vsakem pogledu dobro uspela pod vodstvom br. Pakja iz Zagreba. Hvala mu za sodelovanje! — V nedeljo 7. oktobra pa bo v gostilni pri šmircu sokolska veselica s trgovijo grozdja, na katero se sedaj opozarjamo in vabimo vse prijatelje Sokolstva. — Ker sta dosedanja br. prosvetar in br. načelnik našega Sokoga podala ostavko, sta bila od društvene uprave izvoljena br. Rabič Maks za načelnika in br. Klančnik Lojze za prosvetarja; oba sta svoje dolžnosti že prevzela. Upamo, da bosta napela vse sile za napredek našega sokolskega društva.

a— STICNA. Predzadnji nedeljo sem obiskal sadno razstavo v Velikem Gabru. Nisem pričakoval tako lepega sadja, a še bolj sem bil presenečen, ko mi je mladi občinski tajnik pokazal pisarno gabrske občine. Lepa novo zidana hiša, svetli prostori. Primerjal sem jo s hišo, v kateri je zdaj pisarna stiške občine. Priznati moram, da ne razumem svojih občanov, ki so toliko ponosni na svojo največjo cerkev v Sloveniji in na svojo rojakinjo, prvo jugoslovensko pilotko, da tako po mačehovski skrbi za svoje posvetno reprezentativno poslopje. Pri zadnjih občinskih volitvah je v stiški občini zmaga kandidata lista JNS. Sedajna večina je na neki odobrovi seji sklenila prenesti pisarno v novo zgradbo pri postaji, a odločno oblastno ne upošteva večinskega sklepa in še nadalje dopušča, da je pisarna v Krjavljivi koči.

Repertoar

Drama.

Začetek ob 20.
Sobota, 29. Orlić. Premiera. Izven.
Nedelja, 30. Gugalnica. Premiera. Izven.
Ponedeljek, 1. oktobra. Zaprt.

Opera.

Začetek ob 20.
Četrtek, 27. Zaprt.
Petek, 28. Hovanščina. Premiera. Izven.
Sobota, 29. ob 15. Manon. Dijaška predstava po znatno znižanih cenah od 5 do 15 Din. Izven.
Nedelja, 30. Sveti Anton, vseh zaljubljenih patron. Izven.
Ponedeljek, 1. oktobra. Zaprt.

a— Pri otvoritveni predstavi Rostandovega »Orlić« v soboto 29. t. m., je zaposlen celoten dramski personal a številnimi elevi in komparzi. Naslovno ulogo vojvode Reichsdalskega igra g. Jan, avstrijskega kancelarja Metternicha g. Levor, seržanta stare Napoleonske garde Flembaunga g. Cesar, mater vojvode Marijo Luizo g. Marija Vera, maršala Marmonta g. Kralj, tri dekleta vojvode g. Nablocka, gđ. Bolterjeva in g. Mira Danilova. Predstava je dekorativna kakor tudi kostumno nanovo opremljena in na visku, kar more pri danih prilikah nuditi slovenske gledališče. Predstava bo izven abonmaja.

a— Druga premiera letošnje sezone bo v nedeljo 30. t. m., in sicer Olge Scheimpflugove veseloigr »Gugalnica«, v režiji g. Skrbinskega. Nedeljska premiera bo izven abonmaja. Redne abonma - predstave se začne v torek 2. oktobra.

a— Pri dijaški predstavi »Manon«, ki bo v soboto 29. t. m. ob 15. je zasedba glavnih ulog: ga. Gungjenac, gg. Gostič, Marjan Rus, Janko. Na to predstavo opozarjamo dijaštvo Ljubljane in bližnje okolice. Cene so izredno nizke. Sedeži od 5 do 15 Din.

a— Gledališki list. Uprava Narodnega gledališča bo izdajala tudi v sezoni 1934-35, za vsako premiero odnosno za vsako delo, ki se bo izvajalo v abonmaju, tako v drami kakor tudi v operi, poseben »Gledališki list«. Uredništvo je prevzel režiser g. Ciril Debevec. Vsebinsko se bo nanašala deloma na delo, ki se izvaja, deloma bo prinašala list razno gradivo trajnejše vrednosti. Sami ob sebi je umetno, da ne bodo manjkale tudi razne novice, beležke o gledaliških, repertoarju itd.

MARIBORSKO GLEDALIŠČE.

Začetek ob 20.
Torek, 2. oktobra: Hamlet. Otvoritevna predstava. Izven.

a— »Hamlet« na mariborskem odru. Mariborsko Narodno gledališče si je izbralo za letošnjo otvoritveno predstavo Shakespearejevo nemilno tragedijo »Hamlet«. Upričitev tega dela, ki pomeni višek dramske literature, je povsod in vedno dogodek. Mojstrski prevod »Hamleta« je oskrbel naš pesniški prvak Oton Župančič in se o prevodu lahko reče, da je tu Shakespeare izpregovoril v slovenskem jeziku Delo je zrežiral in insceniral glavni režiser J. Kovič, naslovno ulogo igra V. Skrbinskega, v ostalih ulogah pa nastopajo Kraljeva, Starčeva, Gorinšek, Harnastič, Medven, Košiča, Verdovič, Košič, Grom, Rasberger, Standerker. Nabavili so nove dekoracije, izboljšala je razsvetljava, montirali so v avditoriju nove reflektorje, tako da bo tudi tehnični aparat popolnoma ustrezen. Sodeluje tudi številna komparzerija, zbor itd »Hamlet« bo brezdvomno predstava, s katero mariborsko gledališče zelo častno vstopa v novo sezono!

Gospodarstvo

Pred novo vinsko letino

Lani je bila vinska letina v naši državi, kakor znano, zelo slaba in je znašala komaj 2.8 milijona hl, tako da je zaostajala za okrog 30% za povprečjem v zadnjih desetih letih. Ker so bile ob prehodu v novo sezono zaloge razmeroma majhne so mnogi celo izražali bojazn, da skupna letina v Jugoslaviji ne bo zadostovala za kritje domače potrebe. Glede na to situacijo so se cene kmalu pričele dvigati in so letos spomlad dosegle najvišje stanje. Ko pa se je izkazalo, da je konsum vina deloma zaradi splošnega padca kupne moči, deloma pa zaradi višjih cen in zaradi uvedbe tanovinske trošarine še precej nazadoval in je bilo v poletju še precej vina na razpolago, so cene spričo dobrih izgledov za novo letino pričele kmalu nazadovati.

V dravski banovini so se še kolikor toliko držale. Cene se še vedno gibljejo med 4-7 odnosno 3-6 Din in znaša tu padec le kakih 10%. V Dalmaciji in v Vojvodini pa so cene prav občutno popustile. Medtem, ko se je v Dalmaciji običajno črno vino spomlad prodajalo še po 3 do 4 Din za liter, je navadno ta cena navzile med majhnim zalogam padla na 1.50 - 2 Din. S tem so vinogradniki v Dalmaciji, kjer znaša proizvodnja stroški 2 do 2.50 Din pri litru prišli znova v težak položaj.

V Vojvodini, kjer so cene običajnemu vinu vedno najnižje, pa je bil zabeležen padec cene staremu vinu za 50 do 60%. Zadnje tedne je zlasti povzročalo pritisk na cene staremu vinu pričakovanje, da bo letošnja letina zelo obilna. Tako so na vrškačem trgu pričeli kupovati novi most po izredno nizki ceni 50 do 60 par za liter. Sedaj, ko je v Vojvodini trgarev že pri kraju, se je na splošno presenečenje izkazalo, da letošnja letina ne bo tako obilna, kakor se je še nedavno pričakovalo. Nalivi v začetku septembra so povzročili gnolbo na grozdju, ki je uničila približno 25% lntine. Danes računajo v Vojvodini, da bo pridelavek le srednji. Zato se je tudi povpraševanje po mostu in novem vinu v zadnjem času precej povečalo. Danes plačujejo v Vrhu ce 0.75 do 1.05 Din za običajni most, običajno novo belo vino pa prodajajo po 1.25 do 1.75 Din in običajno rdeče vino od 1.50 do 1.90 Din. Cene staremu vinu pa se gibljejo za običajno belo vino med 1.40 in 1.60 do 2.20 Din, za sortna vina pa med 2 do 3.50 Din. Tudi v Dalmaciji se v zadnjem času opazila rahla tendenca navzgor. V ostalih vinskih okoliših naše države, zlasti pa v naši banovini, se bo trgarev šele pričela in zato še ne moremo govoriti o novih cenah. Iz vseh vinskih okolišev pa poročajo, da bo kakovost letošnjega vina zelo dobra.

Stanje Narodne banke

Narodna banka je izdala svoj izkaz za 22. september, iz katerega je razvidno, da se je zlata in devizna podlaga v tretji četrtini septembra povečala za 2.6 milijona Din (v drugi četrtini je znašal prirastek 10.1, v prvi četrtini pa 20.7 milijona Din). V sestavi podlage pa je istočasno prišlo do sprememb v toliko, da so se devizne rezerve povečale za 11.1 na 123 milijonov Din, dočim se je zlati zaklad skril za 8.4 na 1821.4 milijona Din. Devize izven podlage, ki so zadnje tedne stalno narasčale, so v tretji četrtini septembra nazadovale za 8.8 na 55.6 milijona Din. Zaloga kovanega denarja v niklju in srebru pri Narodni banki se je nebitveno povečala za 4.9 na 205.7 milijona Din. Menična posojila so tudi v zadnjem tednu ponovno nazadovale, in sicer za 4.3 na 1591.2 milijona Din, lombardna posojila pa so se zmanjšala za 1.3 na 239 milijona Din.

Obtok bankovcev se je v tretji četrtini septembra zmanjšal za 22.2 in znašal sedaj 4205.1 milijona Din, to je za 70 milijonov manj nego lani v istem času in za 623 milijonov manj nego pred dvema letoma. Obveznosti na pokaz so istočasno narasle za 26.3 na 1257.6 milijona Din (pri tem so se živorne obveznosti povečale za 36.5 milijona Din in so dosegle vis

Ali je neumnost podedljiva?

Zanimive preizkušnje z inteligenco podgan

Nemški biolog Tolmann si je vtepel v glavo, da najde odgovor na vprašanje, da-li sta neumnost in genialnost podedljivi. Odgovor se tiče seveda človeka, toda ker je eksperimentiranje z njim težko, je moral Tolmann seči po živalskem poskusu, ki velja da neke mere tudi za človeka. Izbral si je podgane.

Pred vsem je moral najti metodo, po kateri bi zanesljivo ugotavljal neumne in bistroumne podgane. Z metodami, ki jih je še pred nedavnim uporabljala eksperimentalna psihologija za določanje inteligentne stopnje ljudi, seveda ne gre. Podgane ne bi znale hitro ne počasi seštevati, podčrtavati določene črke v določenem tekstu, navajati letnico za to ali ono zgodovinsko bitko itd., kar je že spadalo med prekaljenosti neke preživele inteligentne sku-

nje. Pač pa se podgane v večji ali manjši meri razumejo na svoj glad in na način, da si ta glad utešijo.

Tolmann je sedaj zgradil nekakšen labirint, ob njegovem izhodu je postavil košek dišeče slanice, ob njegov voh pa podgano. In sedaj se je pokazalo, kakšne pameti je žival. Slanina ji je dišala v nos in jo vabila z neodoljivo silo k sebi. Spustila se je v labirint. Tu so jo pričakovala razna presenečenja. Zšla je n. pr. v zagato in je morala nazaj v drugem, napačnem hodniku jo je zavrnil električni sunek, tretji hodnik jo je privedel v krog spet do vhoda, od koder je ponovno poskusila svojo srečo. Vse to je opazoval Tolmann in z uro v roki čakal, kdaj bodo podgano sreča, potrpežljivost, spomin in razumnost privedli končno do izhoda in zaslužene gostije. Od vsega

tega, posebno pa od spomina in razumnosti, skratka od inteligence je bil odvisen uspeh. Neumne podgane so rabile naravno več časa do cilja, pametne pa manj, ker so se znale po drugem, tretjem poskusu izogniti napačnim potom labirinta.

Tako je raziskovalec imel kmalu dve ločeni skupini živali, na eni strani neumne, na drugi razboritejše. V obeh skupinah je bilo prilično enako število samcev in samic. V kletki neumnih podgan je kmalu zrasel nov zarod kakor tudi v kletki razboritih. In sedaj je Tolmann ponovil svoj eksperiment. Izkazalo se je, da so mladiči neumnih podgan v resnici neumni, mladiči razboritih pa pametni. S strogo ločeno gojitvijo obeh je tedaj izgledalo, da bo mogoče priti po eni strani do posebno bedastih in po drugi do posebno pametnih živali, kajti mladiči so v prvi in drugi generaciji v obeh ozirom prekašali svoje starše. Žal pa je poskus že pri tretjem pokolenju popolnoma odpovedal. V prvi kakor v drugi skupini je mahoma zavladala povprečnost, v pestri pomešanosti so se pojavili tu v obeh skupinah neumni in pametni v enakem številu. Vprašanje bi bilo tedaj v toliko rešeno: naj zanima nihalo še tako daleč, vedno se povrne spet v srednjo lego. Neumnih podgan ne bo nič več nego pametnih in za trajno tudi ne posebno neumnih ter posebno pametnih. Žalosten rezultat — če velja v tej obliki tudi za človeka!

Iz Atlantika v Pacifik

Cenena prevozna pot za ruske pridelke

V Arhangelsku so sprejeli te dni znameniti ruski ledolomilec »Litke« s pozdravnimi streli in navdušenjem. Prvič v zgodovini arktične plojbe je tej ladji uspelo, da je na poti iz Vladivostoka v Arhangelsk vzdolž sibirskih obale brez prezimovanja premagala sloviti »severovzhodni prehode«.

Ta prehod spada med najbolj nevarne ladijske proge v Arktidi. Neštete ladje so ga skušale izsiliti brez prezimovanja, torej v enem samem arktičnem poletju, in neštete so pri tem žalostno končale. Spomnimo se samo na usodo »Čeljuskina«. Tudi na svoji uspehi vožnji je moral »Litke« rešiti več ladij iz smrtonosnega objema ledenih mas, med njimi tri ruske ladje in en angleški parnik. Tem častnejši je njegov časovni rekord, ki znaša 83 dni.

Da bi bilo mogoče po tej poti priti iz Atlantika v Pacifik, je že stara teorija, ki pa jo je omajalo po mnogih neuspelih poskusih dejstvo, da so brodarji tu naleteli vedno na zaledenelo Kariško morje. Šele

Nordenskjöld je l. 1875. na zadnji dan julija naletel tu na prosto pot in podal dokaz za svojo trditve, da je Kariško morje vsaj za kratek čas v letu brez ledu. Kakor znano je bil Nordenskjöld s svojo »Vego« tudi prvi, ki je preplul severovzhodno pasažo, za kar je pa rabil z vmesnim prezimovanjem dve leti. Odtlej so jo prevozili še večkrat, a vedno z vmesnim prezimovanjem, najmanj v času enega leta, kar je malo preveč za trgovsko plobov v teh krajih, ki si od nje vsa severna Sibirija obeta ogromnih koristi.

Po tej poti bi namreč Sibirija lahko na najpreprostejši in najcenejši način izvažala svoja neizmerna bogastva. Zato so se Rusi v zadnjih letih trudili na vse pretege, da bi opravili vso pot v teku enega arktičnega poletja in s tem dokazali, da je to mogoče. »Litke« je podal ta dokaz, ki bo imel še velike posledice. Rusi gradijo ta čas posebno velike in močne ledolomilce, ki jim bo morda stalno uspevalo to, kar se je sedaj posrečilo »Litkeju«.

Nov višinski rekord ženske

Te dni so dospeli člani mednarodne odprave v Karakorum, ga. Dyrenfurthova, Hans Ertl in Hocker, v Šrinagar na kašmirkem ozemlju.

Člani ekspedicije izjavljajo, da je ga. Dyrenfurthova, soproga voditelja odprave, na tej poti posekala vse dosedanje ženske višinske rekorde. Dosegla je višino 7534 m. Ekspedicija se je morala na svojem potu boriti z velikimi ovirami. Ko je dospela do višine 6710 m, se je dotlej ugodno vreme spremenilo. Hribolazci so morali ostati teden dni v taborišču, čeprav niso bili na to pripravljeni. V šotoru so kmalu porabili gorivo in ga. Dyrenfurthova je za tri dni oslepele od snega. Dyrenfurthova ekspedicija je dosegla štiri znatne vršace v višini 7808, 7561, 7534 in 7457 m.

Ameriške ločitve

Neka Kazanojeva je v Filadelfiji dosegla ločitve, vrhu tega pa še to, da so jo moža aretirali, ker je zaostal s plačevanjem alimentov. Ker je imel mož prazne žepa, bi moral sedeti mesec dni in to ga je tako potro, da je obsedel na zatožni klopi kakor kup žive nesreče. Ta pogled je omeščal srce njegove bivše žene in je dejala sodniku: »Pustite ga, saj ga vzamem spet k sebi, če se obveže, da ne bo več pil in da se bo od časa do časa skopal.« Sodnik je na to pristal, a je moža obsodil, da se mora skopati vsak teden dvakrat. Ženi je naročil, naj ga takoj zatoži, če bi se svoje »kazni« ne držal.

★

Gospa Arnstonova v Omahi je zahtevala, da ji mora plačati njen ločeni mož alimente. Ločila sta se zaradi tega, ker je mož, pismonoša, na svojih službenih poteh rad pogledal za kakšno lepo ženo. »Čemu naj bi plačeval alimente?« se je začudil pismonoša. »Ali me ni grozovito pretepała z bičem, udarnikom za baseball ali golf?« — »Laz je to!« je zavpila Arnstonova. »Kadar sem ga pretepała, sem rabila le svoje pesti, kakšno vejo ali jermen!«

★

Gospa Reynoldsova iz Pennsylvanije je med razpravo za ločitve svojega zakona predložila sodniku dnevnik, ki ga je pisala od svojega poročnega dne. Nekoliko izvečkov: »6. jul. 1924: Clarence (plemeniti mož) me je podil naokrog in mi grozil s smrtjo. — 17. jun. 1927: Z nogami je hodil po meni, dokler se nisem onesvestila. — 12. oktobra 1928: Z brčami me je vrgel iz postelje. — 10. febr. 1930: Z žarečim žlezom me je opalil po obrazu, da mi ga je za vedno skazil. — 15. febr. 1930: Grozil mi je s pištolo. — 22. marca 1930: Vrgel me je ven.« Sodnik je ta lepi zakon razdružil brez nadaljnjega procesa.

Linija jesenske mode

Stara — sveža zelenjava

Nov način konserviranja z mrzloti

V berlinskem Inženjerskem domu so postregli gostom te dni z obedom, kakršnega še ni bilo na svetu. »Menu« je bil sestavljen iz sledečih jedi: predjed: solate iz paradiznikov od 12. julija, solate iz fižola od 31. julija, solate iz mladega graha od 14. avgusta (mladi grah se drži običajno en sam dan); tople jedi: beluš od 26. maja, zeleni fižol od 2. avgusta; desert: jagode od 28. maja, breskve od 24. junija, h kavi pecijo z jagodami, ki so jih pobrali že v maju. Navzlic temu, da so bile posamezne vrste zelenjave in sadežev že tako stare, so vendar kar dišale od svežosti in tudi njih okus je bil popolnoma svež.

Razlaga je preprosta. Obed je priredilo Društvo nemških inženjerjev, da preizkusi nov izum prof. Planka, ki omogoča cele mesece ohraniti zrelo zelenjavo in sadje v popolnoma svežem stanju. Gre za nov način konserviranja z mrzloti, pri čemer se izloči kisik iz zraka. Kakšen pomen ima uspeh dr. Planka za poljedelca in vrtnarja, si lahko mislimo. Doslej sta imela oba mi-

ljonske izgube, ker v sezoni nista mogla prodati vsega pridelka, ohraniti ga v svežem stanju pa tudi nista mogla. Prof. Plank bo svoj izum še izpopolnil, tako da bomo lahko tudi v zimskih mesecih uživali pomladne in poletne darove kultivirane narave.

VSAK DAN ENA

»Saj voda ni mlti napol tako črna kakor lani ob tem času. Če bi to prej vedel, bi lahko počakal s kopeljo še nekaj tednov!«

Vsakdo zadovoljen!

Pridite, izberite pri nas blago za oblačila za jesen in zimo. Prav zadovoljni boste z veliko izbero oblik, površnikov in sukenj ter z nizkimi cenami.

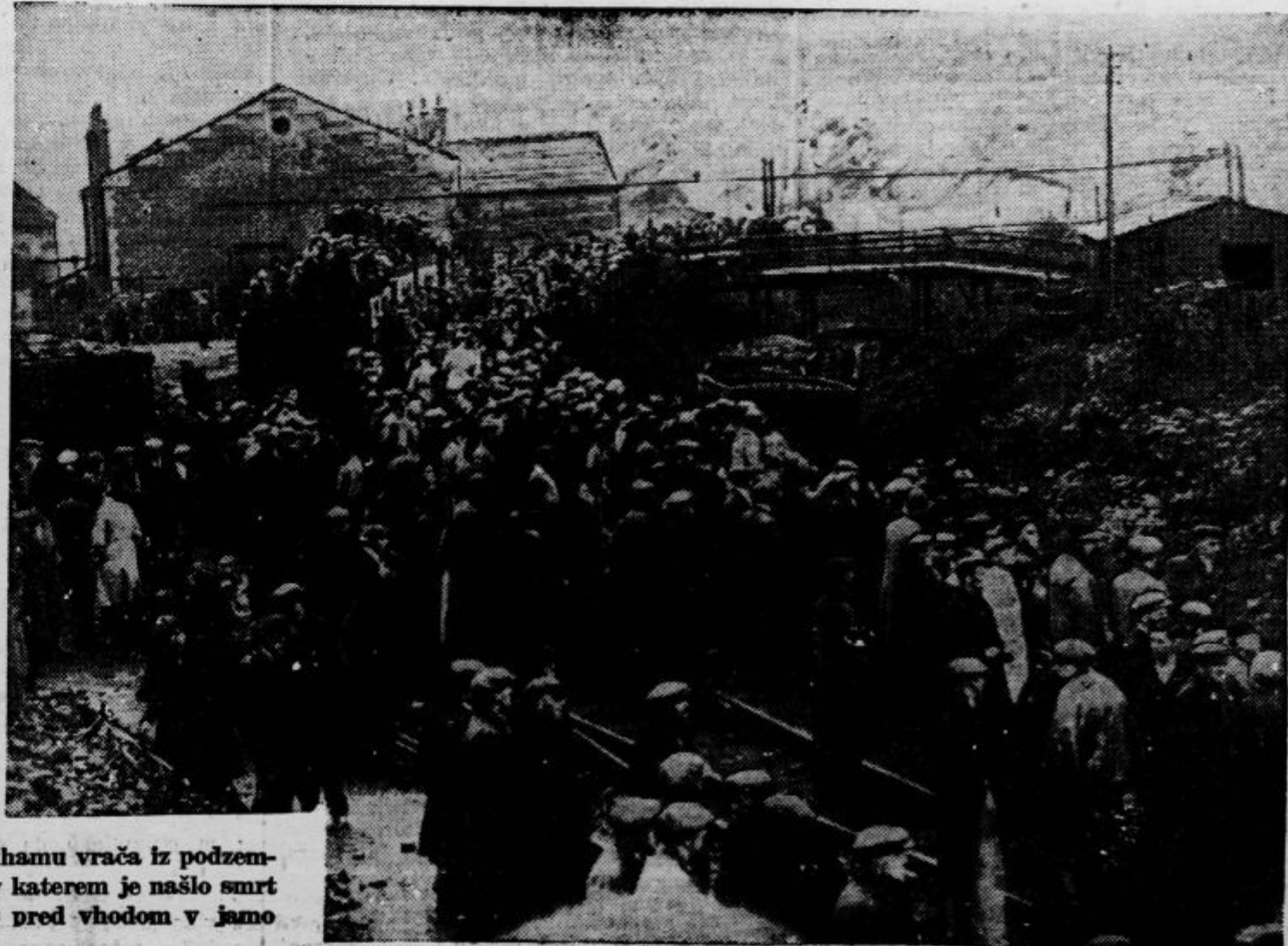
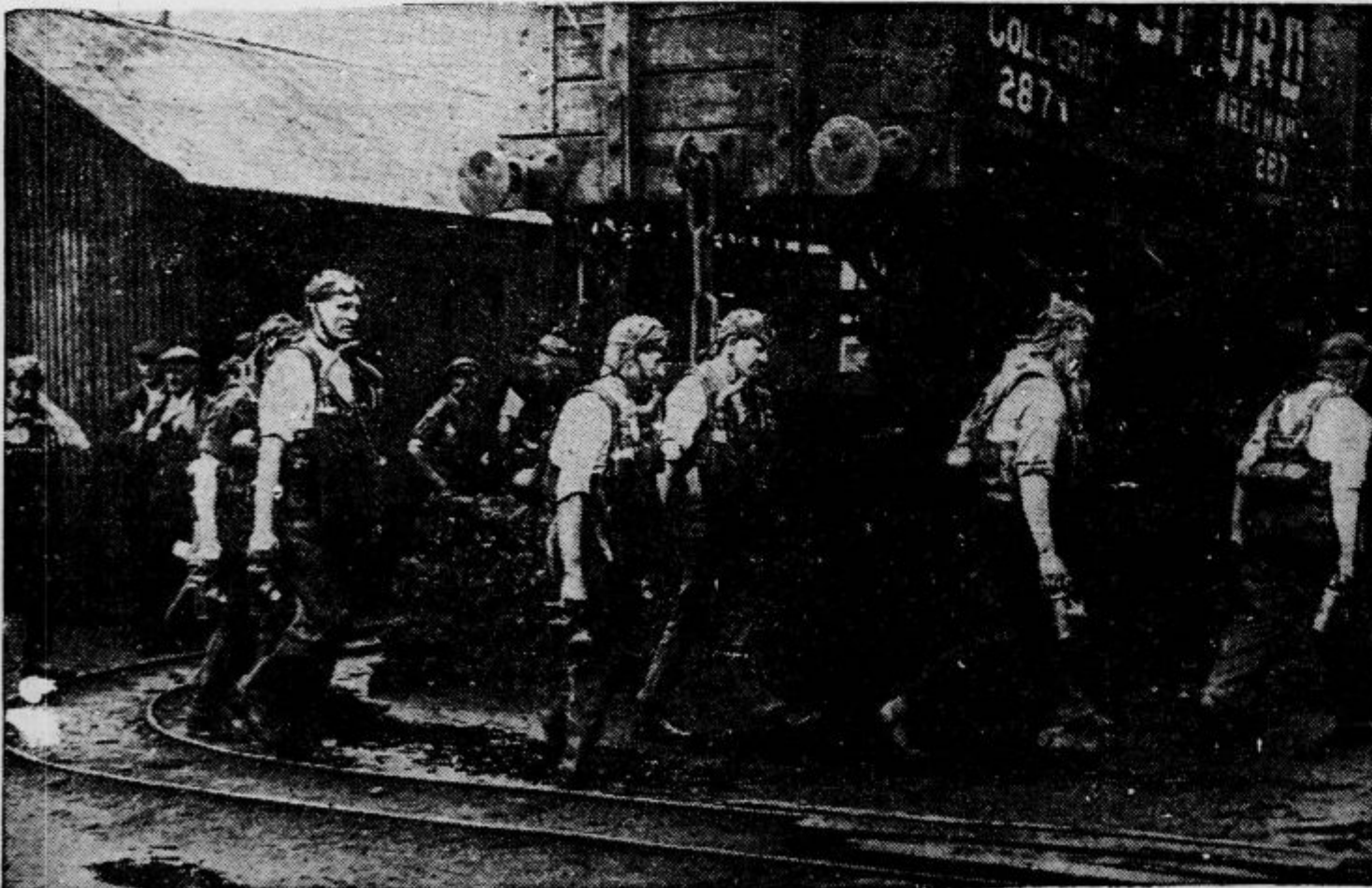
Drago Schwab, Ljubljana,
Aleksandrova cesta.

Zdravnik zblaznel med operacijo

V Nimburku na Češkem je okrajni zdravnik dr. Vymetlil, ki bi moral operirati neko delavko, pacientko tako razrezal, da je kmalu po operaciji umrla. Ko so pozneje obducirali truplo, so ugotovili, da je moral zdravnik izvršiti »operacijo« samo v blaznosti. To so tudi naknadno konstatirali, ko so dr. Vymetlila pregledali v bolnišnici ter ga oddali v blaznico.

Naročite — čitajte
»**LJUBLJANSKI ZVON**«

Rudniška katastrofa v Walesu na Angleškem

Reševalna kolona se po 48 urah brezuspešnega reševanja ponesrečenih rudarjev v Gresfordu pri Wrexhamu vrača iz podzemskih rovov. Reševalce so tako dušili strupeni plini, da so se morali ob eksplozijah odstraniti iz rudnika, v katerem je našlo smrt 278 rudarjev. Na dan so noteznili samo 20 trupel — Silka na desni: Svoici ponesrečenih rudarjev pred vhom v jamo

SPORT

Nedeljski derby

pridobiva spricho konstelacije — sportne in sportno-politične — na važnosti, ki se mu prvotno gotovo ni pripisovala. Po sporedu, ki je bil objavljen na začetku tega tekmovanja, bi bil moral naš derby (obenem z zagrebskim, ki se igra istočasno) zaključiti kvalifikacijsko kampanjo. Pozneje pa so prenesli prvo tekmo Primorja z Gradjskim na 7. oktobra, kar je podaljšalo negotovost glede stanja v naši skupini, in tako se je tik pred koncem tekmovanja ustvaril v naši skupini nemalo zanimiv položaj.

Od štirih mest sta prvi dve oddani Primorju in Haški, le da se še ne ve, kdo bo prvi, kdo drugi. Ker daje naša skupina dva kluba v ligo, da se bo v samem finalu za razdelitev mest razvila teška borba. Gradjskim in Iliriji ogorčena borba za to mesto. Medseboj sta že opravila, sedaj se borita na stranskih poljih: Ilirija s Primorjem, Gradjski s Haškom in s Primorjem.

Možnost je odprta — z gornjima pridržkom glede mesta — še za vsa štiri mesta: prvo ali drugo lahko zasedeta Primorje ali Haška, tretje in četrto Ilirija ali Gradjski. Razumljivo, da se bo v samem finalu za razdelitev mest razvila teška borba.

Igrišče Primorja bo poprišče ene izmed preostalih treh borb. Belo-zeleni si bodo gotovo skušali še v zadnjem hipu z lastnimi močmi izboljšati svoj nezaviden položaj. Z druge strani pa bodo tudi črno-beli napeli vse sile, da si z eventualno zmago zagotovijo prvo mesto v tablici, kar bi bil za nje eminenten uspeh. Zraven ne smemo pozabiti na že tradicionalno rivaliteto med obema, pa imamo vse elemente, ki nudijo jamstvo, da bo bitka jaka, prvenstvena.

Sodil bo g. Dušan Petković iz Beograda.

Table teniški turnir
Hermesa

V soboto in nedeljo 29. in 30. t. m. se bo vršil v areni Narodnega doma table teniški turnir, ki ga priredi ZSK Hermes v proslavo svoje 15. letnice.

Ta turnir bo velika revija vseh razpoložljivih sil ljubljanskih klubov, ki gojijo table tenis. Zlasti Ilirija in Hermes se bosta potrudila, da postavita na noge vse, kar imata, kajti borba za pokal g. bana se bo v glavnem vršila med omenjenima kluboma. Pa tudi viška Reka ne bo gledala ob etrani, temveč bo krepko posegla v boj in ponovno pokazala, da spada med najboljšje jugoslovanske klube.

Poleg teh ljubljanskih klubov nastopijo še Korotan z Rakovnika, Gradjski iz Karlova in Jugoslavija iz Celja.

Prijave zagrebskih klubov še niso dosele, vendar pa se s sigurnostjo računa tudi na prijavo Makabija in Cepina ter event. še Y. M. C. A.

Ban dravske banovine g. dr. Marušić je poklonil za najboljši klub na turnirju lep pokal.

SK Ilirija (Table tenis sekcija). Za turnir

Tudi Vi lahko
imate polt
ki očaraNova skrivnost pudra daje
moderen
„mat odraz“

Vse elegantne Francozine imajo danes polt s tako zvanim „mat odrazom“. To pomeni, da so iznašle, kako se doseže popolna „mat“ koža, ki ostane ves dan brez bleśka.

Bistvo te skrivnosti je v novem načinu, proizvoda, patentiranega za puder Tokalon, pri katerem je smetanova pena zmešana z najfinjšim pudrom in trikrat presejana skozi svileno sito. Zaradi tega se puder Tokalon drži petkrat dalje nego navadni pudri. Na nosu ali na licu ni niti sledu bleśka in to celo po večernem plesanju v razglatih prostorih in po izprehodih v vetru in dežju.

Smetanova pena prepreči, da bi puder Tokalon sušil naravno mast kože, kakor napravijo to navadni pudri, zaradi česar postane potem koža raskava in suha.

Ce želite imeti čudovito čarobno polt, kateri se ne more upreti noben moški, potem si nabavite še danes škatlico pudra Tokalon. Prepičate se sami, kako temeljito se on razlikuje od navadnih pudrov, ker je smetanova pena izključno skrivnost Tokalona.

ZSK Hermesa 29. in 30. t. m. so prijavitelji naslednji tekmovalci in tekmovalke: Weissbacher, Nagy, Djinovski, Geržinič, Gogala, Žiža, Uršič, Stopar, Scagnetti, Cvenkel, Jelašič, Dečman, Tone, Šiška, Tavčar, Verč ter gđ. Cvenklova, Ravnikarjeva, Ozimičeva, Dečmanova, Geržiničeva in Tavčarjeva. Navedeni naj se zglase danes na treningu zaradi podrobnih informacij. Danes in jutri je trening tudi popoldne.

Nogomet na deželi

Po več ali manj posrečenih prijateljskih srečanjih z bližnjimi klubi se je v nedeljo pričelo tudi v Zagorju prvenstveno tekmovanje. Tudi sedaj bodo tekmovali štirje klubi, med katerimi je Zagorje zasedlo v spomladanskem terminu prvo mesto. Zagorje in Sloga sta se prišla doma na igrišče Sloge na Lokah. Prvi polčas je na lastnem terenu prevladoval SKS. Šele v repriži se je znašel SKZ ter preprečevalno zmagal s 5 : 2. Popoldne je kombinirano moštvo SKZ porazilo simpatično enajstzico Triglava iz Hrastnika. Mlado, še nevirgano moštvo je pokazalo mnogo elana in do zadnjega ni klonilo. V drugi polovici je bilo enakovreden nasprotnik. Rezultat 6 : 2 (4 : 0). Obe tekmi je prav dobro sodil s. s. Dušan Lunder iz Trbovelj. Publike malo.

Medtem se je končala borba v Litiji, kjer je tamošnji klub v prvenstveni tekmi iztrgal zagorski Svobodi dve točki z zmago 3 : 2. Zdi se, da se prilike pri SK Litiji stalno izboljšujejo in da bomo doma doživeli zanimivo srečanje, za katero je vsaka prognoza nejasna.

Retlje : Trbovlje 2 : 3 (2 : 1). V nedeljo sta otvorila jesensko prvo sezono v Trbovljah Retlje in Trbovlje na igrišču Amaterja. Proti vsakemu pričakovanju je Trbovlje odneslo po pičli, a zasluženi zmagi 2 točki. Hvalevredno je pripomniti, da se je tekma vršila dokaj fair. Trbovlje je nastopilo oslabiljeno, brez Pleškovića in Kosića. Po enajstmetrovki je Razboršek zabil prvi zgoditek za Trbovlje. Sledijo močni napadi Retlje, a dobro razpoložena obramba Trbovlja čisti, vendar se posreči Retlju izenačiti in 10 minut na to drugi gol. Prvi polčas 2 : 1 za Retlje. Drugi polčas se šele znajde Trbovlje, ki pa ima smolo pred golom. Tu se pozna, da manjka dobrih strelcev. Retju se pozna majhna utrujenost in nesigurnost vratarja, kar Trbovlje izkoristi in beleži še dva gola, in sicer iz prostih strelcev. Najboljši mož na polju je bil brez dvoma levi krilec Rugl. Sodil je g. Cimperman dobro in objektivno. Občinstva malo. Predtekma rezerv se je končal s 4 : 2 za Retlje. Pripomnimo, da je bil golman Trbovlja poškodovan. Popoldne sta se srečala Amater : Dobrna s sigurno zmago Dobrne 3 : 1.

Kranjski Korotan je v nedeljo nastopil s tremi garniturami. B garnitura je v odlični in nadmočni igri odpravila ASK Gorenjca z Jesenic z 11 : 2 (7 : 0). Korotanova rezerva pa je podlegla kombinirani jeseniški Enakosti z 2 : 5 (2 : 2). I. moštvo je igralo prvenstveno tekmo v Trzinu in zmagalo nad tamošnjim Svobodo 9 : 1 (5 : 0).

V nedeljo bo zopet pravi prvenstveni »derby«. V tekmi za prvenstvo Gorenjske se bosta srečala Korotan in SK Sora iz Škofje Loke. Korotan se bo vsakakor skušal revanžirati za nedavni poraz v pokalni tekmi, pri kateri je Sora zmagala v Kranju z 2 : 1. Če takrat se je zbralo približno 600 gledalcev, sedaj pa je pričakovati še mnogo večjega obiska.

Lahkoatletski miting
v Celju

V nedeljo popoldne je bil na Glaziji v Celju lahkoatletski miting za prvenstvo peditincev in izbirni miting za dvomatch s Mariborom. Sodelovali so vsi štirje celjski sportni klubi: SK Celje, SK Olimp, SK Atletik in SK Jugoslavija. Na mitingu, ki mu je prisostvovalo lepo število gledalcev, so bili doseženi naslednji zelo zadovoljivi rezultati:

Tek 100 m: 1. Urbančič Adolf 11.9, 2. Pieteršek Feri 11.9 (za dolžino prsi), 3. Jelen 12.1.

Tek 200 m: 1. Urbančič 24.9, 2. Pieteršek 25, 3. Jelen 26.1.

Tek 400 m: 1. Cizelj 59.6, 2. Štephar 59.9. Najboljši čas 55.3 je dosegel izven konkurence znani Primorjaš Aleš Zoraga.

Tek 800 m: 1. Goršek 2:06.8, 2. Cizelj 2:25. Najboljši čas 2:06.2 je dosegel Zoraga izven konkurence.

Tek 1500 m: 1. Goršek 4:34, 2. Kragl 4:49, 3. Tkalečič 4:52.2.

Tek 3000 m: 1. Goršek 10:39.4, 2. Knez 10:45.2, 3. Pikš II. 10:55.7.

Stafeta 4x100 m: 1. postava Leskovšek, Stavbe, Urbančič, Zadavec 48.5, 2. postava Lesjak, Jelen, Černe, Pieteršek 49.1.

Skok v višino: 1. Martini 170, 2. Marek II. 170, 3. Pieteršek 155.

Skok v daljino: 1. Martini 636, 2. Urbančič 581, 3. Koprišek J. 552.

Troskok: 1. Martini 12.32, 2. Stavbe 11.90, 3. Pieteršek 11.55.

Met diska: 1. Urbančič 32.54, 2. Martini 32.19, 3. Črnak 30.85.

Met kopja: 1. Mitrovič 42.59, 2. Marek I. 42.19, 3. Martini 42.08.

Met krogle: 1. Marek II. 11.65, 2. Martini 11.08, 3. Skoberne 10.99.

Iz Sekcije ZNS (Službeno). Vsi savezni sodniki se opozarjajo na službene objave JNS v »Sportisti« br. 904 z dne 7. t. m., ki predpisuje pozdrav moštvev pred pričetkom tekme. Moštvo mora priti na igrišče kompletno, vsi naenkrat in se postaviti pred enega izmed prostih golov. Na igrišče vstopi najprej gostujoče moštvo. Ako igra oba kluba iz istega kraja na tujem igrišču, določi sodnik, katero moštvo odide prvo na igrišče. Ko sta obe moštvi na igrišču, da sodnik s srede igrišča znak s piščalko. Na ta znak pristopita k njemu oba kapetana, istočasno pa se obe moštvi v polkrogu postavita drug proti drugemu. Po zbranju se na poziv kapetanov pozdravita moštvi s predpisanim pozdravom. Najprej pozdravi moštvo, ki je prvo vstopilo na igrišče. Na ponovni znak sodnika se postavijo igralci na svoja mesta v vrhu pričetka igre. Po končani igri se moštvi postavita kakor pred začetkom tekme. Oba kapetana se v imenu obeh moštvev zahvalita sodniku za sojenje in si sežeta v roke. Kapetan premagane moštva mora čestitati kapetanu zmagovalca. Na poziv kapetana zmagovitega moštva pozdravi nato njegovo moštvo s trikratnim zdravno premagance, ki nato na poziv svojega kapetana enako pozdravi zmagovalce. Po končanem pozdravu zapustita obe moštvi skupno igrišče. Ako je igra neodločena, pozdravi po končani tekmi najprej moštvo, ki je prvo prišlo na igrišče. Za časa pozdrava morata ostati obe moštvi na svojih mestih na sredini igrišča. Zrebanje strani, kakor tudi pozdrav se mora izvršiti čimprej, posebno v hladnem in deževnem vremenu. Pozdrav mora biti spontan in glasen. Sodniki naj strogo pazijo, da bodo moštva predpisno točno izpolnjevala. Vsak prekršek je treba javiti v sodniškem poročilu. Novi pozdrav velja od 25. t. m. dalje. Sodniki se nadalje opozarjajo, da je od 1. januarja 1935 za tekme predpisana žoga št. 5, ki ima obseg 72 cm. Igra z manjšo žogo se bo smatrala kot nepravilna. — Tajnik I.

Lahkoatletski dvomatch med Mariborom in Celjem se bo pričel v nedeljo 30. t. m. ob 9. dopoldne na Glaziji v Celju pod pokroviteljstvom predsednika celjske mestne občine, ki je poklonil v ta namen dragocen prehodni pokal. Na sporedu so teki na 100, 200, 400, 800, 1500 in 3000 m, troskok, skok v daljino in višino, met krogle, diska in kopja ter stafeta 4x100 m. Ker bodo nastopili na obeh straneh dobri lahkoatletci, bo prireditev gotovo zelo zanimiva in napevna. Ker so lahkoatletске prireditve v Celju precej redke in bo dvomatch med Mariborom in Celjem gotovo višek lahkoatletске sezone, se pričakuje velik obisk.

SK Ilirija (teniška sekcija). Po sklepu posl. odbora sklicuje predsedništvo sejo načelstva lawn-teniške sekcije za jutri, v petek ob 18.30 v kavarni »Evropa«; vabita se tudi gg. inž. Bloudek in Nagy.

Grafika : Svoboda. V nedeljo dopoldne ob 10. uri se vrši zanimiva prvenstvena tekma med navedenima kluboma. Svoboda bo gotovo napela vse moči, da doseže čim ugodnejši rezultat proti favoritu Grafiki. Grafika je pokazala preteklo nedeljo igro, katera je zadovoljila in navdušila marsikaterga in bo gotovo privabila mnogo gledalcev na igrišče. Vstopnina k tekmi bo minimalna.

Slovani : Mars. Najzanimivejša tekma v drugem razredu bo gotovo to nedeljo med Slovanom in Marsom. Oba kluba sta se za tekmo dobro pripravila in je zato pričakovati ogorčene borbe. Mars bo v tej tekmi nastopil v svoji najmočnejši postavi, ki jo trenutno premore. Več šans za zmago ima seveda Slovan, ker igra na domačem igrišču, vendar presenečenje ni izključeno, saj

je znano, da tudi Poljančani koristno igrarajo če hočejo. Tekma bo v nedeljo ob 10. na igrišču Slovana.

SK Marš. Danes ob 20. obvezen sestanek pri Bayerju. Pozivajo se Zavri I. Dolinar, Kligenstein, Humar, Ažo, Trček, Lili, Vinok, Strnad, Janez, Danče, Kraški ter vsi ostali igralci.

SK Svoboda (Ljubljana). Drevi ob 19.30 sestanek nogometarjev. Po sestanku seja odbora.

RADIO

Četrtek, 27. septembra.

LJUBLJANA 12.15: Plošče. — 12.50: Poročila. — 13: Čas, plošče. — 18: Literarna ura: Knjižni pregled (L. Mrzel). — 18.20: Pogovor s poslušalci. — 18.50: Plošče po željah poslušalcev. — 19.20: Ljubomir Nenadović in Simon Matavulj. — 19.50: Čas, jedilni list. — 20: Prenos koncertnega večera iz Beograda. — 22: Čas, poročila, lahka glasba.

Petek, 28. septembra.

LJUBLJANA 12.15: Plošče. — 12.50: Poročila. — 13: Čas, plošče. — 18: Po školje-loškem gosposdstvu (Ante Gaber). — 18.20: Radio - orkester. — 19: Fran Levstik. — 19.20: Zgodovina slovenske glasbe (Zorko Prelovec). — 19.50: Čas, jedilni list. — 20: Pevske duete pojeta ga. Popova in g. Golovin, vmes kvartet mandolin. — 21: Schumannova Karnevalska suita na ploščah. — 21.30: Čas, poročila. — 21.50: Kvartet mandolin. — 22.15: Radio - orkester.

BEograd 16.30: Orkester. — 19.40: Plošče. — 20.15: Prenos iz Zagreba. — 21.45: Plošče. — 22.15: Lahka glasba. — ZAGREB 12.30: Plošče. — 17.10: Godalni trio. — 20.15: Koncertni večer. — 21.45: Lahka in plesna glasba. — PRAGA 20: Koncert Lige sv. Vavla. — 22.15: Plošče. — BRNO 19.55: Slovenske arie. — 20.15: Prenos iz Prage. — VARŠAVA 20.15: Simfoničen koncert. — 23.05: Ples. — DUNAJ 12: Orkester. — 16.20: Mladinski koncert. — 16.45: Plošče. — 17.55: Klavirske skladbe. — 19.20: Lahka glasba. — 20.45: Mešan glasbeni program. — 23.20: Ples. — BERLIN 20.55: Pevski koncert. — 22.50: Valčki. — KÖNIGSBERG 20.55: Orkestralni in violinski koncert. — 22.30: Ples. — STUTTGART 20.55: Simfoničen koncert. — 23: Lahka in plesna muzika. — BUDIMPESTA 20: Veseloigra. — 22.05: Ciganska kapela. — 23.15: Klavirski koncert. — RIM 17.10: Lahka glasba. — 20.45: Mešan program. —

Da bi se tudi
Vi prepričali
propagandne tube po

4 DINARJE

5 DINARJE

6 DINARJE

7 DINARJE

8 DINARJE

9 DINARJE

10 DINARJE

11 DINARJE

12 DINARJE

13 DINARJE

14 DINARJE

15 DINARJE

16 DINARJE

17 DINARJE

18 DINARJE

19 DINARJE

20 DINARJE

21 DINARJE

22 DINARJE

23 DINARJE

24 DINARJE

25 DINARJE

26 DINARJE

27 DINARJE

28 DINARJE

29 DINARJE

Sokol

Srebrni jubilej jezdnega oddelka Ljubljanskega Sokola. V vrsti raznih sokolskih jubilejev v letošnjem letu ne smemo prezreti 25letnice ustanovitve prvega jezdnega oddelka na slovenskem jugu, namreč jezdnega oddelka Ljubljanskega Sokola v letu 1909. Za ta pomemben jubilej se je o. noval poseben pripravljalni odbor, ki je izdelal naslednji spored jubilejnih svečano. sti: v soboto 6. oktobra razsvetljava Ljubljanskega gradu, ob 19. naznanijo fanfare jezdnega oddelka začetek slavnosti; v nedeljo 7. oktobra bo ob 8.30 slavnostni sprevid vseh jezdnih oddelkov po mestu, ob 11.30 bo v telovadnici Ljubljanskega Sokola slavnostni občni zbor, točno ob 15. se prične na letnem telovadišču Ljubljanskega Sokola v Tivoliju javen nastop jezdnih oddelkov in ob 19.30 bo v vseh gornjih prostorih »Zvezdec« družabni večer s plesom. Pri vseh prireditvah bo sodel

Marcelle Tinayre

Upornica

Roman

Tega žalostnega kraja med samostani in šolami si ni Jozana izbrala za stanovanje, ampak Pierre; teh ulic, ki so po dnevi sive, po noči pa črne, in ki imajo še plinove svetilke kakor ulice v mestih na deželi. Samo tu je Pierre našel zaželeno tovarišico svojim žalostnim dnevom: tihoto. Mrzla kakor led se spušta s kupole Pantheona; po mahovitih vhodih visokih šol stanuje, po gimnazijah, po zagatah, zaprtih z verigami, po starih stavbah z zamreženimi okni. Izvošček, ki pridržuje mimo, pomeni dogodek. O večernem zraku srečavaš stare gospode v staromodnih učenjaških suk-njah, z duhovniškimi obrabi in visokimi cilindri na dolgih lasih. Odkod prihajajo? Kam jim vodi pot?... Pierre vidi povsod je-zuite; a Jozana je prepričana, da so to junaki Balzacovih romanov, ki vstajajo od mrtvih. Prikazen »Očeta Goriot« se časih spusti z griča svete Genoveve in se napoti v Vauquerjevo penzijo.

Jozana je nazadnje vzljubila to žalostno okolico... Zakaj dan ji je tisti nebeški dar, tista sreča, da ima domišljijo, ki ji pozlati vsako resničnost. Njen oče, ki je bil mož s srcem in humorjem in pesnik, je rekal o njej: »Moja hči ima višnjevega metulja v možga-nih...« Resnoba življenja in tragika življenja sta ji zbrstili um in prekalili moč njene volje; a višnjevi metulj domišljavo še vedno fofota nad njenimi sanjami, njenim gorjem, njeno ljubeznijo.

Prava modrost je v tem, da vidiš vse v najlepši luči. Jozana si zna ustvariti radost iz najpreprostejše reči, pa naj bo to trak,

knjiga ali cvetlica. — Iz mrvice ljubezni, ki ji jo daje Maurice, si je malone zgradila srečo v tistih minutah, ko je mogla pozabiti preteklost in prihodnost in vsa živeti v sedanjosti. In prav to je skrivnost njene odporne mladosti. Z izrazom svojega gibljivega obličja in s prostodušno vzklipljivostjo svojega srca bo Jozana zmerom podobna petnajstletni deklici.

Urna in lahkono stopa svojo pot in maha z mrežo ob sebi. Zdaj zavije v ulico Pot-de-Fer, zdaj v Mouffetardovo ulico... V zabavo ji je, da za Balzacovim Parizom spozna Pariz Evgena Sueja... Mouffetardova ulica, neznanska in vesela obenem, polna hrupa in dišav in mrgolenja ljudi, lepa in strašna kakor kak »vicolo« v starem Napolju... Jozana, ki jo je izprva navdajala s strahom, jo zdaj s strastno radovednostjo opazuje. Vse jo zanima: vijugasti hodniki v rumenkasto ali rdečkasto pobarvanih siromašnih starih hišah; poševni solnčni žarki, igra senc; mnogoliče trgovin, prodajalci s svojimi vozički, ljudje, razgovori, pogled v življenje proletarcev... Seveda bi rajši namerila svoj jutri izpre-hod v park Monceau ali v Bois de Boulogne... A če želi človek nima, kar bi rad, se mora zadovoljiti s tem, kar ima... Za malo-meščanskimi predsodki in napačno občutljivostjo Jozana ne bo-leha...

Maslo kupi pri mlekarici, ki je njena polt bela kakor mleko, lasje pa zlakoturni akor maslo in ki nekoliko šepa kakor Ger-vazija v »Assommoir«u. Tu zve, da leži žena, ki prodaja pečen krompir, v bolnišnici, da je starka, ki kupčuje s prosom za ptiče, »cepnila kar na cesti, da se bo mesarjeva hči jutri poročila in da bo velika svatba... Nekoliko dalje, pred cerkvijo Sv. Medarda, pred hišo, kjer je živel Jean Grave, se oglasi pri ženi, od katere kupuje krompir, rdečelaski, ki je zmerom noseča. Glej jo, kako stoji zraven

svojega blaga, bolj široka ko dolga, z bledimi hci in umazanim dojenčkom v naročju... Pred devetimi dnevi je povila šestega otroka! Jozana ima dar, da izvalja ljudem srčne izlive; poslušati mora zgodbo o otroški postelji, na kar ji rdeča pove, da bo kmalu omožila s »pohajkovačem« Martinom.

»Čestitam...«

»Nimate za kaj, ljuba gospa! — Saj ni zaradi poroke, ampak zaradi otročadi in zaradi tistih petih frankov na mesec, ki jih dobim od gospa iz petega okraja, pa čevljev, ki jih sestre dajejo mojemu najstarejšemu... In razen tega je Martin protestant; pa bo tudi pri protestantih še kaj... Človek mora pač živeti!...«

»Ni dovolj, da dá ženska petim otrokom življenje — da dobi blago za obleke in pet frankov na mesec in čevljičke, mora biti poročena!... In ta neumna, uboga babnica, ki zdaj daje pohajko-vaču Martinu zakonito oblast do svoje osebe... Kako bedaste so ženske — ali so pa tako poživinjene! To so duše, vajene službe — suženjske duše!...«

Jozana misli na gospodično Bonovo, gorečo borilko za ženske pravice.

»To zgodbo ji moram povedati... V ženskem društvu bo »dobro-delnim gospem iz petega okraja« že nabrenkala, kar jim gre... Zakaj je neki ljudem toliko do tega, da povsod agitirajo za moral-ko... še pri dobrodelnosti... Komu bo v tem primeru moralna koristila? Otrokom ne, materi tudi ne, kvečjemu pohajkovaču Martinu.«

Jozana krene navkreber po Lhomondovi ulici, nekoliko trudna od strme hoje. Mreža ji težko visi na komolcu.

Na vogalu Vauquelinovih ulic hodi gospod sem ter tja, kakor da bi čakal... Obrne se... A že ga je spoznala:

CENE MALIM OGLASOM

Po 50 par za besedo, Din 2.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 3.— za šifro ali dajanje naslovov plačajo oni, ki iščejo službo. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 12.—. Dopisi in ženitve se zaračunajo po Din 2.— za vsako besedo, Din 2.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 5.— za šifro ali dajanje naslovov. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 20.—. Vsi ostali oglasi se zaračunajo po Din 1.— za besedo, Din 2.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 5.— za šifro ali dajanje naslovov. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 17.—.

Mali oglasi

Ponudbam na šifre ne prilagajte znamk! Le, če zantevate od Oglasnega oddelka »Jutra« odgovor, priložite Din 3.— v znamkah.

GOSTILNIČARJI!

Nudite gostom najsijajnejše jugoslovenske

BERMET-VINO

Črnino iz Fruške gore.

V sodčkih od 50 litrov naprej ga pošilja

B. MARINKOV,

Sremski Karlovci, Fruška gora.

Potniki

Beseda 1 Din, davek 2 Din.

za šifro ali dajanje na

slova 5 Din. Najmanjši

znesek 17 Din.

Potnika

Beseda 1 Din, davek 2 Din.

za šifro ali dajanje na

slova 5 Din. Najmanjši

znesek 17 Din.

Službo dobi

Beseda 1 Din, davek 2 Din.

za šifro ali dajanje na

slova 5 Din. Najmanjši

znesek 17 Din.

Izobraženo dekle

Beseda 1 Din, davek 2 Din.

za šifro ali dajanje na

slova 5 Din. Najmanjši

znesek 17 Din.

Starejši gospod

Beseda 1 Din, davek 2 Din.

za šifro ali dajanje na

slova 5 Din. Najmanjši

znesek 17 Din.

Hotelsko sobarico

Beseda 1 Din, davek 2 Din.

za šifro ali dajanje na

slova 5 Din. Najmanjši

znesek 17 Din.

Vajenci-ke

Beseda 1 Din, davek 2 Din.

za šifro ali dajanje na

slova 5 Din. Najmanjši

znesek 17 Din.

Brivskega vajenca

Beseda 1 Din, davek 2 Din.

za šifro ali dajanje na

slova 5 Din. Najmanjši

znesek 17 Din.

Učenko

Beseda 1 Din, davek 2 Din.

za šifro ali dajanje na

slova 5 Din. Najmanjši

znesek 17 Din.

Peter Plavec

in Janko Riavec potujeta

okoli sveta

Kmalu nato sta prišla mimo vaškega

tapetnika. V njegovem oknu je bil nalep-

ljen listek da išče izkušnih vajencev.

Janko in Peter sta se spogledala, se hitro

odločila in stopila v delavnico. »Ali bi naju

vzeli, gospod?« je vprašal Peter. »Kako

ali sta izkušena?« je dejal tapetnik. »Pa še

kako!« je prostodušno odvrnil Peter, sam

ne vedoč, kaj pomeni ta čudna beseda.

Urejuje Davorin Ravljen. Izdaja za konzorcij »Jutra« Adolf Ribnikar, Za Narodno tiskarno d. d. kot tiskarnarja Franc Jezeršek. Za inseratni del je odgovoren Alojz Novak. Vsi v Ljubljani.

Francoščina

Za otroke

Beseda 1 Din, davek 2 Din.

za šifro ali dajanje na

slova 5 Din. Najmanjši

znesek 17 Din.

Leçons de français

Beseda 1 Din, davek 2 Din.

za šifro ali dajanje na

slova 5 Din. Najmanjši

znesek 17 Din.

Francoščino

Beseda 1 Din, davek 2 Din.

za šifro ali dajanje na

slova 5 Din. Najmanjši

znesek 17 Din.

In klavir

Beseda 1 Din, davek 2 Din.

za šifro ali dajanje na

slova 5 Din. Najmanjši

znesek 17 Din.

Prodaj

Beseda 1 Din, davek 2 Din.

za šifro ali dajanje na

slova 5 Din. Najmanjši

znesek 17 Din.

Vablivo Vas

Beseda 1 Din, davek 2 Din.

za šifro ali dajanje na

slova 5 Din. Najmanjši

znesek 17 Din.

Italijanski ekspresni

Beseda 1 Din, davek 2 Din.

za šifro ali dajanje na

slova 5 Din. Najmanjši

znesek 17 Din.

Auto, moto

Beseda 1 Din, davek 2 Din.

za šifro ali dajanje na

slova 5 Din. Najmanjši

znesek 17 Din.

Dva autobusa

Beseda 1 Din, davek 2 Din.

za šifro ali dajanje na

slova 5 Din. Najmanjši

znesek 17 Din.

»Oppele«

Beseda 1 Din, davek 2 Din.

za šifro ali dajanje na

slova 5 Din. Najmanjši

znesek 17 Din.

Tečaj za stenotipiste

Beseda 1 Din, davek 2 Din.

za šifro ali dajanje na

slova 5 Din. Najmanjši

znesek 17 Din.

Učni tečaj Trgov-

skega društva Mer-

kur v Ljubljani

Beseda 1 Din, davek 2 Din.

za šifro ali dajanje na

slova 5 Din. Najmanjši

znesek 17 Din.

Dva osebna

avtomobila

Beseda 1 Din, davek 2 Din.

za šifro ali dajanje na

slova 5 Din. Najmanjši

znesek 17 Din.

Auto limuzina

Beseda 1 Din, davek 2 Din.

za šifro ali dajanje na

slova 5 Din. Najmanjši

znesek 17 Din.

Kuharica

Beseda 1 Din, davek 2 Din.

za šifro ali dajanje na

slova 5 Din. Najmanjši

znesek 17 Din.

Knjigovodkinja

Beseda 1 Din, davek 2 Din.

za šifro ali dajanje na

slova 5 Din. Najmanjši

znesek 17 Din.

Vdova

Beseda 1 Din, davek 2 Din.

za šifro ali dajanje na

slova 5 Din. Najmanjši

znesek 17 Din.

Natakarica

Beseda 1 Din, davek 2 Din.

za šifro ali dajanje na

slova 5 Din. Najmanjši

znesek 17 Din.

Dekle

Beseda 1 Din, davek 2 Din.

za šifro ali dajanje na

slova 5 Din. Najmanjši

znesek 17 Din.

Služkinja

Beseda 1 Din, davek 2 Din.

za šifro ali dajanje na

slova 5 Din. Najmanjši

znesek 17 Din.

Trgovski pomočnik

Beseda 1 Din, davek 2 Din.

za šifro ali dajanje na

slova 5 Din. Najmanjši

znesek 17 Din.

Kapital

Beseda 1 Din, davek 2 Din.

za šifro ali dajanje na

slova 5 Din. Najmanjši

znesek 17 Din.

Kompanjona

Beseda 1 Din, davek 2 Din.

za šifro ali dajanje na

slova 5 Din. Najmanjši

znesek 17 Din.

Žalujoča rodbina Pollak

Beseda 1 Din, davek 2 Din.

za šifro ali dajanje na

slova 5 Din. Najmanjši

znesek 17 Din.

Kratek klavir

Beseda 1 Din, davek 2 Din.

za šifro ali dajanje na

slova 5 Din. Najmanjši

znesek 17 Din.

Stanovanje

Beseda 1 Din, davek 2 Din.

za šifro ali dajanje na

slova 5 Din. Najmanjši

znesek 17 Din.

Dvosob. stanovanje

Beseda 1 Din, davek 2 Din.

za šifro ali dajanje na

slova 5 Din. Najmanjši

znesek 17 Din.

Trisob. stanovanje

Beseda 1 Din, davek 2 Din.

za šifro ali dajanje na

slova 5 Din. Najmanjši

znesek 17 Din.

Dvosob. stanovanje

Beseda 1 Din, davek 2 Din.

za šifro ali dajanje na

slova 5 Din. Najmanjši

znesek 17 Din.